PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir

Leto XXII. Št. 236 (6523)

TRST, petek, 14. oktobra 1966

V ZVEZI Z ZAKLJUČKI SESTANKA Z MINISTROM PIERACCINIJEM

Stališče vsedržavnega vodstva CGIL o perečih vprašanjih ladjedelstva

Komentarji o poročilu komisije o Agrigentu - Škandal Fiumicino dokončno arhiviran - Prihodnji teden pogajanja o pogodbi kovinarjev zasebnih podjetij

RIM, 13. — Nocoj sta CGIL in vsedržavna FIOM izdali naslednje poročilo:

V zvezi z zaključki sestanka med vsedržavnimi snidikalnimi zvezami delavcev in ministrom za proračun poudarjata CGIL in FIOM, da je bistveni pogoj za pozitivno rešitev vprašanj ladjedelstva uvrstitev tega vprašanja v doslednem upoštevanju stvarnih zadoložitev državne industrije z usklajeno politiko tega sektorja s pomorskimi dejavnostmi.

Tajništvo CGIL in FIOM sta izrekli svojo globoko zaskrbljenost spričo procesa poslabšanja gospodarskega in socialnega položaja, ki že dolgo časa prizadeva deželna gospodarstva glede ladjedelnic in zato ker predvidene «nadomestne» dejavnosti ne dajejo sedaj jamstva za ohranitev zaposlitvene ravni ter niso rezultat jasnega načrtovanja naložb v industriji in v infrastrukturah, kar naj bi se vse organsko vključilo v potrebe deželnih gospodarstev.

CGIL in FIOM ocenjujeta v luči teh kritik in skrbi obveznosti, ki so bile sprejete na koncu sestanka med sindikalnimi zvezami in ministrom za proračun, zlasti pa obveznost glede poglobitve proučevanja programov investiranja in zaposlitve v državni industriji. CGIL in FIOM izjavljata, da sta pripravljeni na te sestanke, ki morejo omogočiti:

a) proučitev narave, velikosti, razmestitve in časovne razporeditve uresničenja skupnih industrijskih naložb v državni industriji v prizadetih deželah v luči programov tega sektorja sedaj in v prihodnosti. To se more zgoditi tako, da bo jasna slika perspektiv razvoja državne industrije v prihodnjih letih ter njene dejanske volje, da zagotovi na avtonomen, pospeševalen način industrijski razvoj na podlagi prednostnih izbir, ki jih narekuje sedanji gospodarski položaj;

b) proučiti način in instrumente, s katerimi se bo dejansko zagotovila količina dela za vsedržavno ladjedelstvo v višini, ki bo lahko zadostila smotru, da se poveča tonaža trgovinskega ladjevja;

c) poglobiti in revidirati stvarne smotre načrtov za reorganizacijo in razvoj ladjedelstva, bodisi kar se tiče njegove tehniško-gospodarske zasnove (in zlasti glede višine investicij, povezave med ladjedelsko in strojno industrijo, specializacije posameznih centrov in položaja v zvezi z ladijskimi popravili) bodisi glede dokončnega ustroja ladjedelske industrije;

d) doseči jasna in nesporna jamstva za zaščito zaposlitve, kar naj se doseže sporazumno s sindikati, tako da bodo zagotovili delavcem, ki jih bodo morali premestiti, nove vire zaposlitve, in vse ukrepe, ki so potrebni, da se doseže možnost zaposlitve, prav tako pa tudi vse mere za preusposobitev delavcev.

Tajništvo Nove delavske zbornice CGIL iz Trsta bosta zastopala na sestanku, ki bo v ponedeljek v Rimu med sindikati in ministrom Pieraccinijem, glavni tajnik Nove DZ CGIL Calabria in tajnik pokrajinskega sindikata FIOM.

Poročilo komisije ministrstva za javna dela o položaju v Agrigentu je v ospredju političnih komentarjev, saj gre v resnici za izreden dogodek, ko so državni organi zelo naglo in objektivno proučili neko kritično stanje, ne oziraje se na politične posledice za KD. Danes so podali različne izjave predstavniki vseh strank z izjemo najbolj neposredno zainteresiranih socialistov in demokristjanov. Komunisti zahtevajo ustanovitev parlamentarne raziskovalne komisije, kar pa socialdemokrati zavračajo, češ da je ministrska komisija že vse ugotovila in da je treba sedaj samo izvesti njene predloge in da mora v prvi vrsti nastopiti sodstvo proti krivcem. Na vsak način pa vse stranke zahtevajo, naj se o poročilu komisije čim prej razpravlja v parlamentu.

Predsednik vlade Moro je predsedoval sestanku, na katerem so bili poleg raznih ministrov tudi načelniki skupin večine v senatu. Dogovorili so se za vrstni red dela senata, ki bo najprej razpravljal o reformi proračunskega ministrstva, ki jo je poslanska zbornica že odobrila, nato bodo razpravljali o petletnem načrtu in o proračunu. Poleg tega bodo v senatu predložili v prvo razpravo številne zakonske predloge, ker je poslanska zbornica preveč zaposlena.

Na zasedanju senata in poslanske zbornice sta danes predsednika sporočila, da ni bilo vloženo zadostno število podpisov, da bi razpravljali pred parlamentom o obtožbah proti bivšemu ministru Togniju v zvezi s škandalom pri graditvi letališča Fiumicino. S tem je ta škandal dokončno arhiviran in odstranjen z dnevnega reda parlamenta, kot je predlagala preiskovalna komisija parlamenta, ki je odločala z večino glasov, odnosno je odigral odločilno vlogo njen demokristjanski predsednik, ki ima po pravilniku pravico do dvojnega glasu. Po tem glasovanju je bila možnost, da se parlament spremeni v sodišče, kot je bilo v primeru Trabucchija, in da razpravlja o obtožbah proti bivšemu demokristjanskemu ministru. Gre za zelo hude obtožbe zapravljanja denarja, korupcije in predvsem za obtožbo, da si je na tak način KD zgradila v Rimu nov sedež stranke.

Posebna komisija za najemnine je danes pričela delo na osnovi predlogov, ki jih je izdelala ožja komisija in ki se v nasprotju z vladnim stališčem nanašajo na polletno podaljšanje pričetka izvajanja zakonskega predloga in na nekatere druge važnejše spremembe vladnega zakonskega načrta o ukinitvi zapore najemnin.

Zaključilo se je zasedanje CK KPI, na katerem so soglasno sprejeli resolucijo, ki obravnava tri osnovna vprašanja: 1. Glede mednarodnih vprašanj govori o enotnih pobudah za mir. V tej zvezi resolucija zaključuje, da se KPI bori za enotnost mednarodnega delavskega gibanja in proti nepravilnim stališčem kitajske komunistične stranke. 2. Nato je govora o levem centru in o kritiki sedanje politike, za kar resolucija ponovno poziva na enotne akcije. 3. Zadnji del resolucije se nanaša na notranja vprašanja stranke in predvsem na «poskuse ločevanja in razdeljevanja», pri čemer gre očitno za poskuse ustvarjanja levih skupin in za napore, da se zagotovi enotnost stranke v vseh pokrajinah.

Zapleten in dokaj čuden položaj glede pogajanj za obnovitev delovne pogodbe kovinarjev zasebnih podjetij se je rešil na skupnem sestanku tajništev vseh treh sindikalnih organizacij. Še ta teden bi se namreč morala pričeti pogajanja, ki pa jih je Confindustria včeraj odpovedala, ker niso vse sindikalne organizacije prekinile napovedanih stavk. Prišlo je namreč do različnega stališča med FIOM-CGIL, ki je stavke prekinila, in FIM-CISL, ki je bila mnenja, da mora dati Confindustria določena zagotovila pred pričetkom pogajanj. Sedaj so se soglasno dogovorili za prekinitev stavkovnega gibanja, Confindustria pa je sporočila, da sprejema pogajanja, ki se bodo začela v sredo.

Podpisana je bila nova delovna pogodba za igralce in tehnično osebje gledališč, ki stopi v veljavo s 1. septembrom letos.

Nobelova nagrajenca za medicino

STOCKHOLM, 13. — Ameriška znanstvenika prof. Francis Peyton Rous in prof. Charles B. Huggins sta Nobelova nagrajenca za medicino za leto 1966. To so danes uradno sporočili v Stockholmu. Zavod Karolinska je sklenil razdeliti nagrado za fiziologijo in medicino na dva enaka dela.

Peyton Rous ima 87 let in deluje na zavodu Rockefeller v New Yorku. Nagrado so mu dodelili zaradi odkritja virusov, ki povzročajo raka. Prof. Huggins pa velja za očeta moderne dobe kemijske terapije raka. Nagrado so mu podelili zaradi odkritij v zvezi s hormonsko terapijo raka na prostati.

Francis Peyton Rous je že dobil na stotine nagrad na vsem svetu za svoja raziskovanja o raku. Je tudi član številnih evropskih znanstvenih akademij. Živi v New Yorku in kljub visoki starosti nadaljuje raziskovanaje v borbi proti raku. Med nagradami je tudi nagrada Združenih narodov za raziskovanje o raku, ki jo je dobil leta 1962. Istega leta je dobil zlato kolajno britanske kraljeve družbe za medicino.

Charles Huggins ima 65 let in je docent za kirurgijo. Od leta 1951 je ravnatelj laboratorija Ben May za raziskovanja o raku v Chicagu.

Nagrado, ki znaša letos 300 tisoč švedskih kron (približno 36 milijonov lir), bo izročil 10. decembra v Stockholmu švedski kralj Gustav Adolf.

STAMBOLIĆEVO POROČILO O REZULTATIH GOSP. REFORME

Modernizacija proizvodnje in nadaljnja stabilizacija trga

Predlog za reorganizacijo državne varnosti - 4,5 odst. narodnega dohodka za šolstvo - Sklepi pokrajinskega komiteja ZK za Kosmet

BEOGRAD, 13. — Zvezni in gospodarski svet zvezne skupščine sta se danes na skupni seji seznanila s poročilom predsednika zveznega izvršnega sveta Petra Stambolića o dosedanjih rezultatih reforme, posebno v tekočem letu in o smernicah gospodarske politike v prihodnjem letu. Dosedanji rezultati so zadovoljivi: zmanjšani so izdatki za splošne potrebe, povečani so realni osebni dohodki (za okrog 9 odst.), povečana je proizvodnja zlasti po zaslugi kmetijske proizvodnje, ki je za okrog 20 odst. večja od lanske, povečana je produktivnost dela (za okrog 10 odst.), izvoz je po reformi rasel postopno za okrog 20 odst., tako da je lani bila prvič uravnotežena tekoča plačilna bilanca, ustvarjajo se pogoji za likvidacijo deficita tudi v poslovanju s konvertibilnim področjem. K letošnjim ugodnim rezultatom v plačilni bilanci je precej prispeval povečani dotok deviz (za 50 odst. več kot lani) od inozemskega turizma.

Med nalogami, ki jih je Stambolić nakazal, so: odločna usmeritev na modernizacijo proizvodnje, uvajanje sodobne tehnologije in boljše izkoriščanje sredstev in možnosti, ki jih nudi razdelitev dela, kooperacija, integracija, nadaljnji napori za stabilizacijo trga (pripravlja se nov zakon o formiranju in družbenem nadzorstvu nad cenami). Usmerjanje cen pa spremlja istočasno nadaljnja liberalizacija zunanje trgovine.

Sedanje težave okrog zaposlitve je Stambolić označil kot začasen pojav in izjavil, da se bo z nadaljnjim razvojem gospodarske, posebno trgovinske, gostinske in obrtniške dejavnosti, povečala možnost zaposlitve nove delovne sile. Z vključitvijo Jugoslavije v mednarodno razdelitev dela postaja vedno bolj aktualno vprašanje izkoriščanja inozemskih sredstev, in sicer ne samo v obliki kredita. Zapletena vprašanja v zvezi s poslovnim in finančnim povezovanjem jugoslovanskih podjetij z inozemskimi, se trenutno proučujejo z raznih vidikov.

Stambolić je seznanil zvezne poslance tudi z delom na reorganizaciji službe državne varnosti. Po njegovih besedah so vse dosedanje analize potrdile to, kar je bilo o tej službi rečeno na IV. plenumu CK ZKJ na Brionih. Na podlagi tez, ki jih je pripravila posebna komisija, bi bila služba državne varnosti v bodoče specializirana strokovna služba, ki bi odkrivala in preprečevala organizirano in nezakonito delovanje posameznikov, skupin in organizacij, usmerjeno na podkopavanje in rušitev ustavnega reda. Sicer pa bi odkrivanje in preprečevanje kazenskih dejanj tega področja bilo v pristojnosti sodišč, tožilstva in organov javne uprave. Delovanje službe državne varnosti mora biti v skladu z ustavo, zakoni in načeli socialističnega humanizma. Preiskovalni postopek bo v bodoče izključno v pristojnosti sodnih organov. Za delo službe državne varnosti, ki bo pod družbenim nadzorstvom, bodo poleg zveze odgovarjale tudi republike. O deformacijah in zlorabah službe državne varnosti bo zvezni izvršni svet v kratkem podal skupščini izčrpno poročilo.

Stambolić je končno govoril tudi o nekaterih vprašanjih šolstva in izobrazbe v luči novega sistema financiranja in dejal, da bo šolsko izobrazbo, za katero se je pred desetimi leti odvajalo samo 2,6 odst. nacionalnega dohodka, letos na razpolago 4,5 odst., a predvideva se, leta 1970 pa 5,15 odst. nacionalnega dohodka. (V večini razvitih držav se odstotek za šolstvo in izobrazbo giblje med 4 in 4 odst. nacionalnega dohodka.)

Na mesto dosedanjega podpredsednika zveznega sveta Mijalka Todorovića, ki je bil izvoljen za tajnika izvršnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, je bil soglasno izvoljen Miloš Minić.

Osnovna značilnost zasedanja plenuma pokrajinskega komiteja Zveze komunistov za Kosmet, je, da so po tolikih letih prvič odkrito govorili o vsem, kar je bilo storjenega in kaj bi se moralo napraviti. Razpravljali so zlasti o raznih nepravilnostih službe državne varnosti in sklenili, da se dokončno ugotovi odgovornost vseh, ki so zlorabe povzročili. V zvezi s tem so ugotovili, da pokrajinski komitej ni imel poguma, da bi preprečil te zlorabe oziroma da bi krivce poklical na odgovornost. Delovanje službe državne varnosti v Kosmetu je bilo do leta 1954 konstruktivno, ko pa je bilo zamenjano pokrajinsko vodstvo UDB, «ker ni bilo dovolj aktivno v borbi proti sovražnikom», z novimi kadri iz Beograda, so se začele razne deformacije in zlorabe. Pričelo se je najprej z nezaupanjem, pritiskom, maltretiranjem posebno šiptarske inteligence. Pri tem so bili prizadeti celo pripadniki UDB šiptarske narodnosti. Idejna osnova vseh teh deformacij sta bila šovinizem in nacionalizem. Ugotovljeno je bilo, da je šovinistična politika vplivala tudi na delo sodstva in tožilstva, ki sta se v svojih sklepih večinoma naslanjala na poročila UDB v pristojnosti katere je bil preiskovalni postopek.

B. B.

Sodelovanje Titograd-Bari

BEOGRAD, 13. — V klubu poslancev v Titogradu sta predsednika skupščine Titograda in župan Barija podpisala včeraj protokol o skupnem gospodarskem, kulturnem in športnem sodelovanju med obema mestoma. V razgovoru z novinarji po podpisu protokola je župan Barija Gennaro Prizzari posebno poudaril zadovoljstvo, da so obojestransko ugotovili pogoje za gospodarsko, turistično in kulturno sodelovanje. V ta namen je bila sestavljena tudi skupna komisija, ki bo proučevala možnosti sodelovanja med obema mestoma.

Smrtna kazen za Subandria?

DŽAKARTA, 13. — Državni pravdnik je zahteval danes smrtno kazen za bivšega zunanjega ministra Subandria. Govoril je tri ure. Med drugim je izjavil, da je s Subandriom postala zunanja politika Indonezije «lutka Kitajske, ki je okrepila moč indonezijske komunistične stranke ter ustanovila peto silo, opremljeno z orožjem, ki ga je ponudil kitajski ministrski predsednik Čuenlaj». Dodal je, da so Subandriu dali številna imena, da pa je najprimernejše ime «Durmo» (Macchiavelli).

MED POGOVOROM Z MINISTROM GROMIKOM

Johnson povabil sovjetske voditelje na uraden obisk v Washington

Glede Vietnama je Johnson ponovil znano stališče - Suvana Fuma o morebitnem posredovanju - Kambodža ne bo nikoli šla na roko napadalcu

WASHINGTON, 13. — Ameriški predsednik Johnson je na svoji današnji tiskovni konferenci izjavil, da je obvestil sovjetskega zunanjega ministra Gromika, da bi z veseljem sprejel obisk sovjetskih voditeljev v ZDA.

Predsednik je dodal, da je bil njegov pogovor z Gromikom koristen in ploden. Kar se tiče odnosov s Sovjetsko zvezo, je Johnson izjavil, da «ameriško ljudstvo nima nobenega razloga bati se sovjetskega ljudstva», in je dodal, da želi, da bi ZDA mogle imeti prijateljske odnose z vsemi narodi sveta.

Izjavil je tudi, da je storil vse mogoče za uvedbo prijateljskih odnosov med ZDA in Sovjetsko zvezo. Med do sedaj doseženimi rezultati je omenil sklenitev letalskega sporazuma med obema državama in napredovanje za sklenitev konzularne konvencije in za sporazum o demilitarizaciji vesolja. Dodal je, da je zelo važno, da vladi in narodi dveh najmočnejših držav sveta pokažeta vzajemno spoštovanje.

Glede Vietnama je Johnson izjavil, da se ameriško stališče glede miru v Vietnamu danes bolje razume na vsem svetu ter da sta «samo dve državi, ki odločno nasprotujeta koncu vojne in miru». Zatem je izjavil, da so nekateri kritizirali njegovo bližnje potovanje na Daljni vzhod. Pri tem pa je pripomnil, da bi kritike bile mnogo številnejše, če bi zavrnil vabilo filipinskega predsednika.

Predsednik je nato izjavil, da bi z zanimanjem upošteval novo prekinitev bombardiranja Severnega Vietnama, «če bi bil gotov, da bi nasprotnik s svoje strani prekinil svoje napadalne operacije». Dodal je, da «če bi Severni Vietnam izrekel pripravljenost prekinitve, bi ZDA takoj prekinile bombardiranje; če bi Severni Vietnam privolil v umik svojih čet, bi ZDA takoj storile isto; če bi Severni Vietnam sporočil rok, kar se tiče umika svojih čet, bi ZDA sledile njegovemu zgledu».

O manilski konferenci je Johnson izjavil, da ni njen namen pripraviti vojaške načrte ali programe, temveč pregledati napredovanje po konferenci v Honoluluju «za zgraditev gospodarsko močnejšega Vietnama, ki naj se bolj zaveda svojih socialnih problemov».

Johnson je sprejel danes predsednika laoške vlade Suvano Fumo. Na tiskovni konferenci, ki jo je sklical, ko je za nekaj časa prekinil pogovor s Suvano Fumo, je Johnson trdil, da je «Hošiminh edini kriv za nadaljevanje vojne v Vietnamu» ter da bi ga morale države, ki lahko vplivajo nanj, pripraviti k pogajanjem. Suvana Fuma pa je izjavil, da se vietnamski spor ne sme rešiti z orožjem. Znova se je zavzel za sklicanje mednarodne konference, kakršna je bila leta 1954 v Ženevi ali pa podobne širše konference. Dodal je, da sta on in Johnson danes skušala najti možnost vzpostavitve miru v jugovzhodni Aziji.

Včeraj se je Suvana Fuma pogovarjal z Deanom Ruskom o Vietnamu. Pozneje je izjavil časnikarjem, da ima Laos diplomatske odnose s Severnim Vietnamom in s Kitajsko in zaradi tega «bi lahko bil v takem položaju, da nekaj stori». Dodal je: «Če bomo lahko pomagali pri pogasitvi požara, bomo to storili.» Pripomnil pa je, da je Laos majhna država in ne more nastopati kot posredovalka med Hanojem in ZDA in njihovimi zavezniki.

V Džakarti je indonezijski zunanji minister Malik izjavil, da so ZDA poizvedovale pri indonezijski vladi in jo skušale prepričati, naj bi posredovala za rešitev vietnamskega spora. Malik je dodal, da se indonezijska vlada še ni odločila.

Kamboški minister za informacije pa je izjavil, da Kambodža ne bo na noben način podpirala miru s pogoji napadalcev in ki bi služil interesom napadalcev v škodo žrtev. Pripomnil je, da so druge države Azije, kakor n. pr. Kambodža, odklonile posredovanje, da bi našli pot za pogajanja.

«Kambodža, je dodal minister, poudarja, da bi njen poizkus, da bi se odprla pot za pogajanja s Hanojem, bil v izključno v korist ameriške vlade, ki je kot napadalka v Vietnamu, in sajgonski oblasti, ki so povsem podrejene washingtonski vladi. Iti na roko napadalcem bi pomenilo imeti vlogo nepoštenih posredovalcev, in Kambodža ne bo nikoli prevzela take vloge.»

Dolg pogovor de Gaulle-Živkov

PARIZ, 13. — General de Gaulle je sprejel davi v Elizejski palači predsednika bolgarske vlade Todora Živkova, ki je sedaj na obisku v Franciji. Pogovor je trajal eno uro. Govorila sta o sodelovanju med obema državama ter o trgovinski in kulturni izmenjavi. Poleg tega sta govorila o najvažnejših mednarodnih vprašanjih, še posebno pa o Vietnamu in Evropi.

Istočasno sta se sestala zunanja ministra Ivan Bašev in de Murville. Po sestanku je Bašev izjavil, da sta govorila o sedanjih odnosih med Francijo in Bolgarijo. Poleg tega sta govorila o mednarodni politiki, zlasti o Nemčiji, o stanju na Balkanu in tudi o Vietnamu.

Zatem se je bolgarska delegacija udeležila večerje, ki jo je priredil de Gaulle. Na večerji je de Gaulle v svoji zdravici poudaril željo po vedno širšem sodelovanju med državami Evrope. V ta namen imata Francija in Bolgarija številne razloge, da praktično organizirata svoje prijateljsko sodelovanje na vseh sektorjih.

Todorov Živkov je po večerji izjavil, da je «zelo zadovoljen z današnjim sestankom z de Gaullom in zelo optimist glede nadaljnjega razvoja francosko-bolgarskih odnosov». Dodal je ,da so ugotovili zelo številne stične točke glede svetovnih vprašanj. Zlasti so govorili o možnostih sporazumne rešitve vietnamskega spora.

Glede pomirjenja med vzhodom in zahodom je Živkov izjavil, da so bili v tem smislu storjeni resni koraki in da je prepričan v uspeh.

McNamara odpotoval iz Sajgona

SAJGON, 13. — Ameriški tajnik za obrambo McNamara je odpotoval zvečer iz Sajgona. Pred odhodom je na letališču izjavil, da je pritisk na osvobodilne sile v Vietnamu «presegel vsa pričakovanja», bodisi kar se tiče izgub nasprotnika kakor tudi glede uničenja enot ali pa moralnega vpliva na nasprotnika.

Včeraj je v Danangu McNamara izjavil, da za sedaj ne predvidevajo pošiljatve drugih enot mornariške pehote na demilitarizirano področje. Na vprašanja, ali se morda pričakuje zaostritev bombardiranja Severnega Vietnama, je McNamara odgovoril, da se bo bombardiranje nadaljevalo «v smislu učinkovitosti teh operacij.»

Hanojski radio je javil, da so v zadnjih oseminštirideset ih urah sestrelili nad Severnim Vietnamom šest ameriških letal. Od začetka sovražnosti je bilo sestreljenih 1498 ameriških letal.

NA BLEDU IN V KRANJU

«Šport in turizem»

LJUBLJANA, 13. — Na Bledu se je danes pričel **mednarodni seminar o športu in turizmu**, na katerem sodeluje 120 strokovnjakov iz 14 držav, ki se ukvarjajo s telesno in rekreativno kulturo in s turizmom. Seminar je pod pokroviteljstvom Unesca.

Kot sestavni del seminarja se je včeraj pričel v Kranju, tudi **mednarodni filmski festival**, na temo **«Šport in turizem»**, na katerem bodo prikazovali 90 filmov iz 15 držav.

PO PISANJU ZNANEGA LISTA

Aretacija petih teroristov rezultat novinarske ankete?

Magnago bo verjetno odpotoval prihodnji teden v Rim, da dobi pojasnila o nekaterih spornih vprašanjih sporazuma

BOCEN, 13. — O petih pripadnikih južnotirolske manjšine, ki so jih zaprli in katere obtožujejo sodelovanja s teroristično organizacijo, ni nobenih podrobnejših vesti. Čujejo se samo govorice, pa jih uradno zanikajo, da je Georg Klotz skupaj z drugimi tremi teroristi bil v noči med 1. in 2. oktobrom na italijanskem ozemlju in da so ga čakali v zasedi, da pa mu je uspelo zbežati, ker se je nenadoma spustila megla. Istočasno je menda tudi zmanjkal električni tok, ker je nekdo prerezal električno žico.

V zvezi s temi aretacijami piše list «Corriere d'informazione», da je do odkritja teroristične skupine prišlo na osnovi ankete znanega tednika «Domenica del Corriere», ki jo bo objavil ob koncu tedna. List je baje prišel v stik s Charlesom Joostenom, bivšim teroristom, ki je baje povedal novinarju Vittoriu Lojaconu več podrobnosti o terorističnem delovanju. Joosten je arhitekt in se je skesal, ko je ugotovil, da so napadi usmerjeni na prebivalstvo. Zato pravi, da je obvestil policijo, ko so teroristi 14. novembra 1963 postavili v vlak «Brenner-express» kovček z eksplozivom. O teh izjavah so bili obveščeni karabinjerji, ker je moral novinar še dalje raziskovati, da bi ugotovil, ali so v skladu z resnico, in tako so mu prišli karabinjerji na sled. Skratka aretacija teroristov — po teh vesteh — ni rezultat preiskave policije, karabinjerjev, finančnih stražnikov, posebnega oddelka vojske proti teroristom in drugih organizmov, ki se ukvarjajo s terorizmom v Južni Tirolski, temveč rezultat novinarskega poizvedovanja.

Tudi o atentatu, ki je bil včeraj v Trentu, niso znane podrobnosti. Policija ugotavlja, da gre za tipičen terorističen atentat, pri katerem pa so uporabili drugačno tehniko vžiganja eksploziva. Teroristi so se do sedaj posluževali urnega mehanizma in električnega sistema vžiga, pri tem atentatu pa so baje uporabili kemijski način, ko kislina v določenem času preje jekleno žico, ki sproži pero z ostro konico in tako vžge detonator podoben detonatorju pri naboju.

Uradno glasilo Volkspartei «Volksbote» objavlja danes uvodnik podpredsednika Volggerja, ki se je vrnil iz New Yorka, kjer je kot opazovalec prisostvoval nekaterim sejam generalne skupščine OZN. Volgger piše, da je med zasedanjem prišlo do stikov med avstrijsko in italijansko delegacijo, in pravi, da mu je avstrijski zunanji minister Tončič dejal, da se pogajanja ne razvijajo ugodno.

Dnevnik «Dolomiten» pa piše, da je nastal zastoj zaradi bolezni predsednika Magnaga, ki bo odpotoval prihodnji teden v Rim, da dobi pojasnila o nekaterih spornih vprašanjih glede predlogov za rešitev celotnega vprašanja. List piše, da gre za 14 vprašanj, ki pa jih ne omenja. Po nekaterih vesteh gre med drugim za pravico izvajanja sodnega postopka v nemškem jeziku, za ustanovitev korpusa krajevne gozdne policije, načelo nepremeščanja funkcionarjev nemškega jezika, ki bodo nameščeni v bocenski pokrajini, in končno za mednarodna jamstva za izvajanje sporazuma. Ko se bo Magnago vrnil, bo izvršni odbor ponovno razpravljal, če sprejme predloge, končno besedo pa bo imel kongres stranke, ki se bo predvidoma začel novembra.

DANES

Vsedržavni vodstvi CGIL in FIOM sta danes sprejeli uradno stališče v zvezi z ladjedelsko industrijo na osnovi zaključkov razgovorov z ministrom Pieraccinijem. To stališče je važno, ker bo služilo kot osnova za nadaljnje razgovore, ki bodo v ponedeljek.

V parlamentu ni bilo zbranih dovolj podpisov (absolutna večina) in je zato dokončno arhiviran škandal Fiumicino, v katerega je bil zapleten bivši minister za javna dela Togni.

Dokončno se je razpletlo vprašanje pogajanj med sindikalnimi organizacijami in Confindustrio glede delovne pogodbe kovinarjev zasebnih podjetij, tako da bodo pogajanja prihodnji teden, sindikati pa so prekinili stavke.

V središču pozornosti mednarodnega javnega mnenja je včerajšnji Kosiginov govor v Sverdlovsku, kjer je ostro kritiziral kitajske voditelje. Dejal je med drugim, «da če bi ZDA zadele ob enotno fronto vse socialistične skupnosti, ni nobenega dvoma, da bi napad v Vietnamu že doživel svoj neslaven konec. Tako pa delajo Kitajci veliko uslugo ameriškemu imperializmu, vsem sovražnikom socializma, miru in napredka». Kosigin je povedal tudi, da se v okviru sovjetske pomoči vietnamsko vojaško osebje vežba sedaj v Sovjetski zvezi. Kosiginovim kritikam sta se pridružila tudi predsednik poljske vlade Cyrankiewicz in madžarski voditelj Šandor Gaspar. Moskovski tisk pa poroča, da je na Kitajskem na milijone knjig izginilo iz knjigarn in iz privatnih zbirk ter jih prevažajo v skladišča odpadnega papirja.

O Vietnamu je govoril včeraj tudi Johnson in med drugim dejal, da «če bi hanojska vlada privodila v umik svojih čet iz Južnega Vietnama, bi ZDA takoj storile isto». V zvezi s pogovorom, ki ga je imel z Gromikom, pa je dejal, da so doslej s SZ sklenili letalski sporazum in da se pogajajo za sklenitev konzularne konvencije in sporazuma o demilitarizaciji vesolja. McNamara pa je včeraj odpotoval iz Sajgona in izjavil, da se bo bombardiranje Severnega Vietnama nadaljevalo.

Končno so o Vietnamu govorili tudi v glavni skupščini OZN, in sicer delegat Gabona, ki se je izrekel za pogajanja, in italijanski delegat Piccioni, ki je poudaril potrebo, da se premaga sedanje nezaupanje. Govoril je tudi o Južni Tirolski in pri tem odgovarjal na izjave avstrijskega zunanjega ministra Tončiča ter zahteval od Avstrije, naj sodeluje pri odpravi terorizma. Glede Kitajske pa se ni izrekel za njen sprejem v OZN.

SPLOŠNA RAZPRAVA V SKUPŠČINI OZN

Vsi delegati omenjajo Vietnam kot najvažnejši problem

Piccioni o pogajanjih z Avstrijo - Nad 5000 mrtvih zaradi orkana «Inez»

NEW YORK, 13. — Na današnji splošni razpravi v glavni skupščini OZN je zunanji minister ZAR Mahmud Riad izjavil, da bi morali Američani takoj in brez pridržkov ustaviti bombardiranje Severnega Vietnama kot začetek poglavitni ukrep za vzpostavitev miru v Vietnamu. Dodal je, da mir v Vietnamu pomeni spoštovanje ženevskih sporazumov in priznanje južnovietnamske narodnoosvobodilne fronte.

Zunanji minister Gabona je obsodil portugalsko politiko v Afriki, glede Vietnama pa je poudaril, da bi se moral spor rešiti s pogajanji. Formoški delegat je v glavnem govoril proti pekinškemu režimu.

Danes so govorili tudi o jugozahodni Afriki, ki jo upravlja Južnoafriška zveza. Afriške države so predložile resolucijo, ki zahteva konec mandata in Jugozahodna Afrika naj se postavi pod upravo Združenih narodov. Južnoafriški delegat je dejal, da bi Jugozahodna Afrika padla v popolno zmedo, če bi sprejeli ta predlog. Dejal je, da se bo njegova vlada odločno uprla poskusom uvedbe uprave OZN nad Jugozahodno Afriko.

Ameriški delegat Goldberg je kritiziral Južnoafriško zvezo in izjavil, da ni izpolnjevala obveznosti, ki izhajajo iz njenega mandata. Zaradi tega je zgubila pravico opravljati to ozemlje, na katerem je celo uvedla osvoraženi sistem «apartheida». Predlagal je ustanovitev posebne komisije OZN, ki naj naglo prouči najprimernejši sistem, da se Jugozahodni Afriki zagotovi primerna uprava in ki naj zajamči pravico tamkajšnjega prebivalstva do samoodločbe.

Danes je govoril tudi voditelj italijanske delegacije Piccioni. Glede Vietnama je izjavil, da je treba vzpostavitev miru iskati v splošnem interesu in še posebej v interesu vietnamskega prebivalstva. Dodal je, da ne bi mogel noben skrben opazovalec trditi, da danes ni podlage za začetek pogajanj. Glavno vprašanje pa je premagati nezaupanje, ki se je zelo razširilo. Zato bo treba najti nekaj, kar bo pripomoglo, da se to nezaupanje premaga.

Omenil je univerzalnost OZN in s tem v zvezi vprašanje sprejema Kitajske. Pri tem pa se ni naravnost izrekel za njen sprejem, temveč je izjavil, da bi morala Kitajska menjati svoje stališče, da «ne bi več zaslužila nezaupanja, ki jo obdaja».

Govoril je tudi o razorožitvi in izjavil, da želi italijanska vlada prispevati, da se doseže kakršen koli sporazum na tem področju.

Omenil je zatem evropsko varnost, finančno krizo OZN, varnostne sile OZN in pomoč nerazvitim deželam. Na koncu pa je govoril o sporu z Avstrijo zaradi Južne Tirolske. Omenil je nedavne izjave avstrijskega zunanjega ministra Tončiča v glavni skupščini in je «izrazil upanje, da bo avstrijska vlada sprejela zahtevo, naj sodeluje pri odpravi velike ovire, to je terorizma, proti nadaljevanju prijateljskih odnosov med Italijo in Avstrijo in k sprejemu poziva v večkrat omenjenih resolucijah Združenih narodov».

Zunanji minister Haitija je v glavni skupščini govoril o uničenju, ki ga je povzročil orkan «Inez». Izjavil je, da ni pretirano domnevati, da je število žrtev mnogo višje od pet tisoč, število oškodovanih pa presega milijon. Minister je dodal, da je orkan še posebno razdejal južna področja Haitija, kjer so vse ceste popolnoma uničene in promet je popolnoma nemogoč zaradi povodnji, ki so jih povzročile reke. Nekatera mesta so skoraj popolnoma uničena Prestolnica Portau Prince, ki so jo med prejšnjimi orkani ščitile visoke gore, je bila to pot hudo prizadeta in je utrpela škodo 45 milijonov dolarjev.

Oster nastop Kosigina proti kitajski politiki

Kosigin in Cyrankiewicz sta poudarila, da delajo kitajski voditelji velike usluge ZDA - Hujše obtožbe je izrekel član CK KP Madžarske

SVERDLOVSK, 13. — Predsednik sovjetske vlade Kosigin in predsednik poljske vlade Cyrankiewicz sta danes govorila v Sverdlovsku. Kosigin je ostro obsodil ravnanje kitajskih voditeljev in izjavil, da s svojo politiko delajo veliko uslugo ameriškim imperialistom, vsem sovražnikom socializma ter sovražnikom miru in napredka.

«Če bi ZDA zadele ob enotno fronto vse socialistične skupnosti, je nadaljeval Kosigin, ni nobenega dvoma, da bi napad v Vietnamu že doživel svoj neslaven konec.»

Zatem je Kosigin izjavil, da Sovjetska zveza daje Severnemu Vietnamu zelo važno pomoč ob upoštevanju potreb, ki so nastale z novo fazo ameriškega napada. Vietnamsko vojaško osebje se sedaj vežba v Sovjetski zvezi. Kosigin je omenil sklepe, ki so jih sprejeli v korist Vietnama na sestanku držav članic varšavskega pakta v Bukarešti. Omenil je tudi svarilo, ki so ga tedaj izrekli washingtonski vladi glede stopnjevanja vojne v Vietnamu.

Govoril je zatem o «kulturni revoluciji» in je dejal, da nedavni dogodki na Kitajskem kažejo, da gredo kitajski voditelji vedno bolj po poti razkola in povzročajo s svojo politiko veliko škodo borbi za socializem in za svobodo ljudi ter stvari miru in varnosti na svetu. Pripomnil je: «Kadar so socialisti združeni, kakor so v Evropi, lahko konkretno zadržijo sile napada imperializma ter uspešno branijo mir in varnost narodov. S tem pa ne mislimo niti najmanj zmanjševati dejanske nevarnosti, ki še preti na tem kontinentu. V Evropi je NATO pod vodstvom ZDA, in to je najvažnejša udarna skupina proti socialističnim deželam. V Evropi so tudi druge nevarne sile, t. j. zahodnonemški militaristi in revanšisti. Upoštevajoč vse to vodijo socialistične države politično diplomatsko dejavnost in se hkrati zavzemajo za okrepitev svoje obrambne sposobnosti.

Nato je Kosigin, poudaril, da se sovjetsko - poljski odnosi uspešno razvijajo. Obe partiji, obe vladi in narodi obeh držav imajo enake poglede in med njimi vlada vzajemno zaupanje.

Govoril je tudi o gospodarskem stanju v Sovjetski zvezi ter o sovjetsko poljskem gospodarskem sodelovanju. Izjavil je, da kmetijstvo in industrija v veliki meri presegata naloge, ki jih postavlja petletni načrt.

Za Kosiginom je govoril predsednik poljske vlade Cyrankiewicz, ki je izjavil, da politika kitajskih voditeljev proti enotnosti zelo škoduje možnosti odpora socialističnega sveta proti ofenzivi imperialistov. Kitajska politika, je dodal Cyrankiewicz, šibi protiimperialistično fronto, škoduje predvsem borbi vietnamskega ljudstva in spodbuja ameriške napadalce. Poudaril je nujnost strnjenosti vseh socialističnih držav v boju proti imperializmu. Ugotovil je, da nap

Vreme včeraj: najvišja temperatura 21,4, najnižja 17,2, ob 19. uri 18,8; zračni tlak 1013,2 narašča, vlaga 85 odst., veter 10 km jugozahodnik, nebo 7 desetink pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 21 stopinj.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 14. oktobra
Nedeljko
Sonce vzide ob 6,19 in zatone ob 17,22. Dolžina dneva 11,03. Luna vzide ob 6,24 in zatone ob 17,41
Jutri, SOBOTA, 15. oktobra
Terezija

PRIPRAVE ZA OBČINSKE VOLITVE

KPI in PLI sta predložili včeraj svoji kandidatni listi

Komunisti bodo na glasovnici na prvem mestu - Volilno pravico ima 214.516 občanov

Včeraj sta bili predloženi prvi kandidatni listi za prihodnje občinske volitve v Trstu, ki bodo 27. novembra. Na prvem mestu glasovnice bo znak KPI na drugem mestu pa znak PLI.

Včeraj so na županstvu odprli urad za predložitev kandidatnih list. Že v sredo zvečer, kot je to običaj, se je zbrala skupina predstavnikov KPI pred vhodom v občinske urade v Ul. Malcanton in si je tako zagotovila prvo mesto za svojo listo. Kandidatni listi KPI za občinske volitve, ki ima 60 kandidatov, načeluje dosedanji načelnik svetovalske skupine inž. Cuffaro. Kandidatni listi PLI pa načeluje dosedanji načelnik svetovalske skupine odv. Morpurgo.

Na tržaškem županstvu je bila včeraj seja občinske volilne komisije, ki je izvršila zadnjo revizijo volilnih seznamov za prihodnje volitve. Po tej reviziji ima v tržaški občini volilno pravico 214.516 volivcev, od katerih je 96.645 moških in 117.916 žensk. V ostalih občinah na Tržaškem, kjer bodo samo pokrajinske volitve, pa je v teku revizija volilnih seznamov.

V zvezi s pokrajinskimi volitvami pa bo v prihodnjih petih dneh prizivno sodišče ustanovilo osrednji volilni urad ter urad za predložitev pokrajinskih kandidatnih list.

Na sedežu deželnega odbora PSI je bil včeraj sestanek paritetne komisije PSI-PSDI, ki sestavlja skupne socialistične kandidatne liste. Na sestanku so z zadovoljstvom sprejeli obveznosti vlade v zvezi z vprašanjem tržaškega ladjedelstva in so zato preklicali prejšnji sklep, da se ne bodo udeležili volitev, če vlada ne bo pozitivno uredila tega vprašanja. Stranki bosta v prihodnjih dneh objavili enotni kandidatni listi za tržaški občinski in pokrajinski svet. Volilna kampanja PSI in PSDI se bo dejansko začela s formalno socialistično združitvijo, ki bo 30. t.m. Prvega novembra pa bo baje govoril v Trstu minister za zunanjo trgovino Tolloy, ki se bo ob tisti priložnosti sestal tudi z raznimi gospodarskimi operaterji.

Slovenska skupnost o ladjedelski preosnovi

Tajništvo Slovenske skupnosti je preučilo položaj ladjedelniške instrije v Trstu in sprejelo sledečo resolucijo:

Slovenska skupnost ugotavlja, da sta preureditev in modernizacija italijanskih ladjedelnic potrebni, ker bodo le tako gospodarsko in tehnično rentabilne ter konkurenčno sposobne.

Slovenska skupnost pa obžaluje združitev ladjedelnice Sv. Marka s Tržaškim arzenalom, ki pomeni boleči prelom s stoletno tradicijo tržaškega ladjedelništva, in izreka bojazen, da novi ukrepi, ki jih je sprejel ministrski odbor za gospodarsko načrtovanje v Rimu (CIPE) ne bodo odtehtali nepreconljive izgube, ki jo bo utrpel Trst z ukinitvijo ladjedelnice Sv. Marka, dasi priznava tržaškim političnim in sindikalnim zastopnikom, da so se v zadnjem trenutku trudili za preprečitev še hujše izgube.

Zato Slovenska skupnost razume in odobrava splošni protest in ogorčenost tržaškega prebivalstva, v kolikor se ni izrodil v vandalizem.

Slovenska skupnost je prepričana, da izraža splošno mnenje, če postavi zahtevo po dopolnitvi sprejetih ukrepov, ki naj zagotovijo Trstu nadaljevanje njegove ladjedelniške tradicije, polno zaposlitev, neobhodno potrebno izboljšanje pristaniških naprav, ustvaritev vseh pogojev za povečanje tržaškega pomorstva ter perspektiv za bodoči razvoj vseh tistih delavnosti, ki so povezane s Trstom kot pomorskim mestom

Ker Slovenska skupnost druži in predstavlja tržaške Slovence, je posebno zaskrbljena za nadaljnji obstoj tistih malih industrijskih in obrtniških podjetij, ki delajo za ladjedelnice in zaposlujejo precej Slovencev. Prav tako opozarja, naj v novo ustanovljena podjetja ne kličejo uradnikov in delavcev od drugod, ampak naj nastavijo domačine in dajo kruh domači delavski ter študirani mladini, da bodo lahko Tržačani ostali doma. Vse pristojne in odgovorne ljudi tudi poziva, naj se z vsemi silami zavzemajo, da bodo obveznosti in obljube, ki jih vsebuje poročilo CIPE, izpolnjene v rokih, ki jih je treba točno določiti.

Skupščina FILCA-CISL

Drevi ob 18.30 bo v Ul. S. Pellico 2 skupščina FILCA-CISL. Na skupščini, na katero so vabljeni vsi člani sindikata, bo vsedržavni tajnik Messere govoril o sedanjem sindikalnem položaju s posebnim poudarkom na obnovitvi delovne pogodbe gradbene stroke.

Človekoljubna pobuda v prid poliomielitičnim

Da bi zvišala število študijskih štipendij za poliomielitično mladino je Italijanska zveza za borbo proti poliomielitisu poskrbela za prihodnji božič in Novo leto umetniški voščilni listek znanega slikarja Beata Angelica. Te voščilne listke bo zveza prodajala po 75 lir, pri čemer jih je treba naročiti vsaj 50. Ustanove, podjetja in zasebniki, ki jih ta nakup zanima, naj se obrnejo na sedež zveze v Ul. Toscana 10 v Rimu z dopisnico ali pismom in naj zahtevajo en vzorec voščilnega listka. Ti voščilni listki, ki ne nosijo letnice, se lahko uporabljajo tudi naslednja leta.

Študijsko zasedanje liberalne mladine

Vsedržavno tajništvo italijanske liberalne mladine priredi 22. in 23. oktobra v Trstu v konferenčni dvorani hotela «Excelsior» važno mednarodno študijsko zasedanje o temi: «Trst, Evropa, atlantska skupnost». Na zasedanju bodo podali tri poročila. Pričakujejo, da se ga bo udeležilo 50 italijanskih in 20 tujih delegatov. Med zasedanjem bodo sestavili dve študijski komisiji, in sicer eno iz tržaških zastopnikov, ki bodo proučili perspektive mesta, in drugo iz tujih in italijanskih delegatov, ki bo obravnavala vprašanje evropske enotnosti.

ZBOROVANJA KPI

Danes ob 10. uri bo na Reški cesti št. 1 govorila Pina Tomaselli; ob 12. uri bo v Ul. della Rampa govoril Silvano Bacicchi; v Ul. Locchi nasproti bivšega športnega igrišča Antonino Cuffaro in pred delavsko menzo ladjedelnice Sv. Marka Paolo Sema. Ob 20. uri bosta v Ricmanjih govorila Dušan Lovriha in Antonino Cuffaro; v Ul. Zorutti na vogalu Ul. Orlandini Emilio Semilli; v Ul. del Prato 8 bo govoril Giorgio Rossetti in v društvu «Pecar» Giuseppe Muslin. Vsi govorniki bodo govorili o temi: «Razprava v poslanski zbornici in v deželnem svetu o problemu Sv. Marka, Tovarne strojev in o gospodarskem položaju v Trstu».

Jutri kongres PSI

Tržaška federacija PSI sporoča, da so se zaključile predkongresne skupščine tržaške federacije, ki so bile sklicane, da se izrečejo o socialistični združitvi in o zadevnih dokumentih. Na posameznih skupščinah so izvolili 47 delegatov za pokrajinski kongres PSI, od katerih jih je 46, ki so naklonjeni združitvi.

Jutri ob 16. uri se bo na sedežu PSI v Ul. Mazzini začel izredni pokrajinski kongres, ki ima na dnevnem redu samo eno točko: «Odobritev dokumentov socialistične združitve».

Med KPI in KD debata o zaposlitvi in preosnovah CIPE

Po vesteh, ki jih je priobčilo dnevno časopisje, naj bi Krščanska demokracija pozvala Komunistično partijo, da bi se udeležila javne debate. Tajništvo avtonomne federacije KPI pojasnjuje, da gre pravzaprav za odgovor na javni poziv, ki ga je na zborovanju 3. oktobra na Trgu Sv. Antona Novega izrekel komunistični poslanec Ingrao, poziv, ki so ga komunisti ponavljali in ponovno potrdili na zadnjem zborovanju na Trgu Sv. Jakoba 10. oktobra. Zaradi tega je tajništvo stranke pooblastilo dva svoja predstavnika, da stopita v stik s pokrajinskim vodstvom Krščanske demokracije, s katerim naj bi se domenili za pogoje debate o sklepih CIPE v zvezi z zaposlitvijo delavcev. Prav ti pogoji bodo rezultat skupnega dogovora med obema strankama.

SINOČI V KULTURNEM DOMU

Otvoritev nove gledališke sezone SG s sijajno uprizoritvijo drame «Na dnu»

Skrbno izdelane kreacije in harmonično ubrana predstava v režiji Jožeta Babiča - Bogata in domiselna scena Nika Matula

Slovensko gledališče je sinoči spet odprlo svoja vrata, dvaindvajsetič po vojni za novo gledališko sezono. Vsakokrat znova predstavlja ta dogodek na jesen vsakega leta kulturni praznik za našo slovensko skupnost v Italiji, vsakokrat znova nam odgrinja zastor in odpira različne poglede na življenje in na smisel življenja, na rane, bolečine, trpkosti, pa tudi na radost in na vizijo boljšega od današnjega. In prav v tem, v tej večni aktualnosti odrskih perspektiv naše biti, je tista neusahljiva moč odra in gledališča, ki ustvarja v nas praznično razpoloženje pred vsako novo sezono in oživlja v nas nova pričakovanja, nova odkritja, nove projekcije naše duševnosti, pa naj bodo te na prvi pogled še tako poraznе za sedanjost, saj vemo, da je vse namenjeno iskanju nove etike in uveljavljanju že dognanih pa tudi še neuveljavljenih in nepriznanih vrednot.

A za nas v zamejstvu je vsakokratna nova sezona našega gledališča praznik tudi zato, ker kljub mnogim požrtvovalnim prizadevanjem in kljub dokaj živahnemu prosvetnemu življenju, naša kultura vendarle ni tako razčlenjena, da bi si mogel vsakdo po svojem okusu najti torišče umetniškega izživljanja in uživanja in ker nam je naše Gledališče takorekoč sinteza kulture in skoraj edino nadomestilo za vse drugo, kar si lahko privoščijo bogatejše in v drugačnih razmerah živeče narodne skupnosti. In končno nam je praznik zato, ker moremo ob ponovnem snidenju v našem hramu gledališke umetnosti z nekim upravičenim, čeprav žal, ne povsem sproščenim zadovoljstvom ugotavljati, da kljub kroničnim težavam finančne narave naše gledališče živi in hoče živeti kot odraz naših kulturnih potreb in kulturnih stremljenj.

Začetek nove sezone z dramo Maksima Gorkega «Na dnu» je predstavljal umetniški dogodek prvega razreda, tako zaradi idejne globine dela tega velikega pisatelja revolucije kot zaradi njegove odrske upodobitve. Pred nami se je zvrstila pisana galerija ljudi «z dna,» ljudi ki s svojstveno a vendarle tako kloboko logično filozofijo iščejo smisel svojega bednega obstoja in za katere, kljub porazni tragičnosti njihovih usod, ki jih nujno sili v nihilizem in obup brez izhoda, išče popotnik Luka s tolikim poetičnim hrepenenjem pravega človeka, v katerega veruje kljub svoji dozdevni resigniranosti.

Ali ga bo našel in z njim pravično zemljo? Od kar je Gorki napisal svojo dramo, pa še prej in vse do danes, si jo človeštvo išče, to pravično zemljo, v večnem hrepenenju po boljšem in lepšem. Ali jo bo našel? Na to vprašanje je režiser Jože Babič hotel odgovoriti tako, da je akterjem sicer pustil zunanjost ruskega ambienta iz predrevolucijskih časov a jih je postavil obenem tako, da lahko v njih otipljivo čutimo prisotnost današnjosti, ker problem je vedno isti in bo vedno isti dokler bo človek človek z vsemi svojimi lastnostmi in hrepenenji. Kajti ko hrepenenj ne bo več, takrat bomo «na dnu» vsi in za večno in takrat ne bo nobenega iskanja več.

V Babičevi poglobljeni režiji, kateri je skrb za vsako posamezno kreacijo bila prav tako važna kot skrb za harmonično ubranost celote, je ansambel Slovenskega gledališča ustvaril res imenitno predstavo, ki gledalca od začetka do konca priteguje in okupira vizualno in razmišljujoče. Posamezni liki so izdelani skrbno in karakterno dognano, da ne rečem naravnost pretresljivo resnično v njih tragičnosti. Ker se bom k njim še povrnil se ne bi hotel sedaj spuščati v podrobnosti, dovoljeno pa naj mi bo vsaj omeniti nastop mladega absolventa akademije za igralsko umetnost iz Ljubljane Radka Poliča (kot gosta), ki je s svojo igro izpričal neobičajne igralske kvalitete in močan poustvarjalni potencial.

K nadvse uspeli uprizoritvi je v pomembni meri prispevala tudi scena Nika Matula, ki je znal razsežni odrski prostor smotrno in domiselno napolniti in tudi z izvenodrskimi posegi, zlasti z značilnimi kupolami ruskih cerkva na nadodrski ploskvi, stijajno pričarati ambient. Stilno primerni so bili kostumi Anje Dolenčeve in glasbena oprema Marjana Vodopivca. Skratka, Slovensko gledališče si je s to izvrstno predstavo samo postavilo zelo zahtevno izhodišče za kvalitetno raven letošnje sezone. In če mi je bilo ob tej otvoritveni premieri vendarle nekoliko neprijetno, potem je to bilo le ob ugotavljanju, da umetniškemu blesku z odra naša premierska publika ni znala dati odgovarjajočega bleska s številnejšo udeležbo v dvorani. Res, ploskanja in cvetja za izvajalce je bilo obilo in čutiti je bilo, da je bilo toplo in iz hvaležnosti za veliko stvaritev, toda brez polne dvorane popolnega bleska le ne more biti.

j. k.

Popusti za študente

Študentje, ki potujejo iz študijskih razlogov, bodo lahko uživali na državnih železnicah poseben popust. To pa velja samo za skupine z najmanj 15 študenti, ki niso starejši od 30 let. Spremljevalci skupin pa bodo imeli pravico do brezplačne vožnje.

Tečaji angleščine

Še danes se na tajništvu Italijansko-ameriškega združenja v Ulici Galatti 1 sprejemajo vpisi za tečaje angleščine, ki se začnejo 18. oktobra. Gre za tečaje raznih stopenj od začetnikov do konverzacije z angleškimi in ameriškimi profesorji, in sicer za odrasle in otroke. Neki ameriški profesor bo poučeval tudi angleško trgovsko korespondenco. Ta tečaj bo dvakrat na teden od 20. do 21. ure. Tečaji za otroke osnovnih šol bodo dvakrat na teden ob ponedeljkih in četrtkih od 15. do 16. ure za začetnike, od 16. do 17. ure za vmesno stopnjo ter od 17. do 18. ure za višjo stopnjo. Od 18. do 19. ure pa bo tečaj za začetnike in za vmesno stopnjo za dijake srednjih šol. Tajništvo je odprto od ponedeljka do petka vsak dan od 8.30 do 12.30 ter od 15. do 18.30.

Denar si je pridržal dela pa ni preskrbel

Agenti letečega oddelka policije so predvčerajšnjim prijavili sodišču 35-letnega mehanika Giulia Volka, ki ima stalno bivališče v Adelaidi v Avstraliji in ki trenutno stanuje v Trstu pri družini Formica v Ul. Udine 81. Volka so prijavili zaradi goljufije in ga pustili na začasni svobodi.

Sredi avgusta je na kvesturo prišel 30-letni mehanik Umberto Mazzola iz Ul. Carducci 42 in povedal, da ga je neki neznanec, ki se je imenoval «Volpi», ogoljufal za 25.000 lir. Mazzola je obrazložil, da je julija meseca bil službeno v Utrehtu na Holandskem, kjer je srečal Volpija. Ta mu je začel zagotavljati, da ima dobre zveze na pristaniškem poveljstvu v Trstu in obljubil, da mu bo poskrbel mesto natakarja na kaki večji ladji. Mazzola je bil ves vesel, da se bo v tako kratkem času lahko vkrcal in se z Volpijem domenil, da se bosta srečala 14. avgusta na glavni postaji v Trstu. Tistega dne je Volpi res prišel in Mazzoli povedal, da so vsi dokumenti za vkrcanje urejeni, rekel pa je, naj mu izroči 25.000 lir, ki naj bi jih dal določenim osebam na pristaniškem poveljstvu za storjene usluge. Mazzola je Volpiju izročil denar, toda od tistega trenutka dalje ga ni več videl Nekaj časa je čakal, potem pa je zadevo prijavil policiji.

Agenti so uvedli preiskavo in nekaj dni pozneje izsledili Volpija. Odvedli so ga na kvesturo in tu se je izkazalo, da se mož imenuje Volk in ne Volpi. Pri sebi je imel še 13.000 lir, ostanek vsote, ki mu jo je izročil Mazzola. Volk je priznal goljufijo, ko pa so ga policisti vprašali, zakaj se je pustil imenovati Volpi, je odgovoril, da se mu je zdelo to bolj primerno zaradi lažje izgovarjave.

Z lestve je padel

Na nevrokirurški oddelek bolnišnice so včeraj popoldne s prognozo okrevanja v 10 dneh sprejeli 36-letnega delavca Egidia Zettina iz Ul. Bellasguardo 55, ki je malo prej postal žrtev nesreče na delu. Zettin je uslužben pri podjetju Ricesi in je, v nekem oddelku umobolnice pri Sv. Ivanu, izvrševal popravljalna dela. Da bi dosegel strop, se je povzpel na lestev, toda nenadoma se je nerodno prestopil, izgubil ravnotežje in padel z višine dveh metrov. Pri padcu se je pobil in ranil po glavi, prsih, levem komolcu ter izgubil spomin. Zettina so v bolnišnico odpeljali z zasebnim avtom.

* *Solsko skrbništvo sporoča*, da je včeraj razobesilo na svojem sedežu stalno dokončno pokrajinsko lestvico učiteljev, ki niso v staležu.

ZBOROVANJA PSIUP

Danes ob 11. uri bo nasproti glavne ribarnice govoril Francesco Franco, član pokrajinskega vodstva, ob 18. uri na Trgu sv. Jakoba pa poslanec Domenico Ceravolo, član vsedržavnega vodstva stranke.

Ljudska prosveta

Sola Glasbene matice bo pričela v kratkem z vajami otroškega pevskega zbora. Vaje bodo vsak petek od 18. do 19. ure v šolski dvorani, Ul. R. Manna 29. Vljudno vabimo k čim številnejši udeležbi tudi otroke, ki niso gojenci Glasbene šole.

Izleti

SPDT priredi 23. oktobra, v okviru proslav obnovitve društva, izlet v Rakov Skocijan s skupnim jubilejnim kosilom ter vabi vse stare in nove člane, posebno pa bivše odbornike, da se izleta udeleže. Vpisovanje v Tržaški knjigarni.

Mali oglasi

TRGOVINA pohištva Bruno — oprema za kuhinje in dnevne sobe iz formike. Lastna izdelava. Fonderia št. 3 (blizu bolnice).

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 13. oktobra se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo je 9 oseb.

UMRLI SO: 80-letni Alfredo Robba, 78-letni Antonio Balz, 85-letni Raffaele Trobec, 62-letna Anna Carsni por. Venier, 76-letna Maria Rosac vd. Paoli, 70-letna Alda Mez por. Panfieri, 76-letna Erminia Bisiak por. Macchi, 67-letni Giovanni Godina, 52-letni Giuseppe Biloslavo.

SLUŽBA OBČINSKEGA ZDRAVNIKA. Za poklic v prazničnih dneh v primeru, če ni mogoče najti drugega zdravnika, je treba telefonirati na št. 90-235.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Pizzul-Cignola, Korzo Italia 14; Prendini, Ul. T. Vecellio 14; Serravallo, Trg Cavana 1.

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19,30 do 8,30)

Crevato, Ul. Roma 15; INAM Al Cammello, Drevored XX. Settembre 4; Alla Maddalena, Ul. dell'Istria 43; dr. Codermatz, Ul. Tor S. Piero 2.

LADJE V PRISTANIŠČU

Palladio, Bannock, Olimpia, Ausonia, Saipa II, Selene, A. Montanari, Africa, R. Lofaro, Piombino, Caputerra, M. A. Montanari (It.), Piva, Rudo, Lovčen (Jug.), Chemicoaster (Nem.), Teuta (Alb.), Mont Joly (Fr.), Canal El Suez (ZAR), Neptune, Khios Bellem, Georgios (Gr.), Malazgirt (Tu.), Old Oak (Pa.), Veter (SZ), Marietta (Li.).

Slovensko gledališče v Trstu
Kulturni dom
XXII. sezona 1966-1967

OTVORITVENA PREDSTAVA MAKSIM GORKI

NA DNU

drama v štirih dejanjih

Prevod: PAVEL GOLIA
Scena: NIKO MATUL
Kostumi ANJA DOLENCEVA
Glasbena oprema: MARJAN VODOPIVEC

Režija JOŽE BABIČ

V soboto, 15. t. m. ob 21. uri (abonma prva ponovitev in invalidski)
Zaradi tehnično organizacijskih ovir se okoliški abonma prenese na prihodnjo nedeljo, 23. t. m. (abonma nedeljski popoldanski in okoliški)
V soboto, 22. t. m. ob 21. uri (sindikalni abonma)
V nedeljo, 23. t. m. ob 16. uri (izven abonmaja)
V sredo, 26. t. m. ob 20. uri (študentovski abonma)

Abonmaji Slovenskega gledališča so na razpolago v Kulturnem domu vsak dan od 12. do 14. ure.

Prodaja vstopnic od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma. Tel. 734265.

Gledališča

VERDI

V gledališču Verdi se nadaljuje do 16. t.m. predstave glasbene komedije Garinelja in Giovanninija «Rinaldo in campo» z Domenicom Modugnom in Delio Scalo. Pri blagajni gledališča so v prodaji vstopnice za današnjo predstavo, ki se začne ob 21. uri, kakor tudi za jutrišnjo predstavo.

AVDITORIJ

Pri centralni prodajalni vstopnic v galeriji Protti se bo nadaljevala prodaja vstopnic za tretji in zadnji simfonični koncert po ljudskih cenah, ki bo v nedeljo ob 17. uri v Avditoriju v Ul. Tor Bandena

Orkester gledališča Verdi bo vodil dirigent Klaro Miserit, kot solista pa bosta nastopila sopranistka Erni Santi in flavtist Miloš Pahor.

Na programu so skladbe: Britten — «Simple Symphony» za godalni orkester; Peruzzi — «Die gestundete Zeit» za sopran, flavto in orkester; Dvorak — Osma simfonija.

Vse tri skladbe bodo v Trstu prvič izvajane. Peruzzijeva je dosegla tretjo nagrado na zadnjem natečaju «Città di Trieste».

Razstave

V občinski umetnostni galeriji razstavlja tržaški slovenski umetnik August Cernigoj. Razstava bo odprta do 22. t.m. Ob delavnikih od 11. do 13. in od 17. do 20. ure, ob praznikih pa od 10. do 13. ure.

Razna obvestila

V nedeljo, 16. t.m. otvoritev nove dvorane v Ul. Madonnina 19. Nastopata ansambla The Man Mistery in The Jaguare. Začetek ob 16. uri, konec ob 22. uri.

* * *

Tržaški filatelistični klub «L. Košir» — v sredo, 19. t.m. od 19. do 20. ure, bo redni sestanek v prostorih kluba, Ul. dei Montecchi 6. Do preklica so nedeljski sestanki ukinjeni iz tehničnih razlogov. Vsi člani, ki še niso prevzeli zadnjih novosti, naj to store na prihodnjem sestanku. Dobrodošli slovenski filatelisti, ki še niso člani kluba.

Kino

Nazionale 16,00 «Inferno a Caracas» Eastmancolor, Pascale Audret, Luciana Angelillo.
Excelsior 15,30 «Alfie» Technicolor, Michael Caine. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Fenice 16,00 «Texas addio» Technicolor Franco Nero. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Eden 16,00 «Giochi di notte» Film o katerem se največ razpravlja po beneškem festivalu; strogo prepovedano mladini pod 18. letom.
Grattacielo 16,00 «Il papavero e anche un fiore» Eastmancolor, Yul Brynner, Santa Berger, Marcello Mastroianni.
Alabarda 16,00 «Non sono un'assassina» Danny Carrel. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Filodrammatico 16,00 «Agente Z 55 missione disperata» Colorscope, — Danny O'Connor, Yoko Tani.
Aurora 16,30 «Avventura in Oriente».
Cristallo 16,30 «Caccia alla volpe» Technicolor, Peter Sellers.
Garibaldi 16,00 «Il colonnello von Ryan» Technicolor, Frank Sinatra, Rafaella Carra.
Capitol 15,30 «L'armata Bracaleone» Technicolor, Vittorio Gassman, Catherine Spaak.
Impero 16,30 «Agente 007 Thunderball — Operazione tuono».
Moderno 16,30 «Una carabina per Shut» Technicolor, Lex Barker, Rick Battaglia.
Vittorio Veneto 16,00 «Viva Maria» Technicolor, Brigitte Bardot, Jeanne Moreau.
Astra 17,00 «I complessi».
Ideale 16,00 «Silvestro e Gonzales vincitori e vinti» Barvne risanke.
Abbazia 16,00 «Tempesta su Ceylon» Technicolor, Lex Barker, Eleonora Rossi Drago, Magali Noel.

Kino na Opčinah

predvaja danes, 14. t. m. ob 18. uri barvni sexy film:

COVER GIRLS - RAGAZZE DI TUTTI

(COVER GIRLS — DEKLETA VSEH)

Mladini pod 18. letom vstop prepovedan!

ENOTNO SINDIKALNO ZBOROVANJE

Tajnika Nove DZ-CGIL in DZ pojasnila vzroke preklica stavke

Zaradi ladjedelske preosnove se bo po izjavah sindikalistov skrčilo število delavcev v ladjedelski industriji za 700 enot

Sinoči je bilo na Trgu Venezia zborovanje delavcev ladjedelske industrije, ki sta ga priredili Nova delavska zbornica CGIL in Delavska zbornica, da obrazložita delavcem, zakaj sta tudi tržaški sindikalni organizaciji pristali na poziv vsedržavnih sindikatov na odložitev splošne stavke, ki bi morala biti včeraj v Trstu proti sklepom CIPE glede ladjedelske preureditve.

Na zborovanju je prvi govoril tajnik Delavske zbornice Fabricci, ki je poudaril, da je že zadnje srečanje sindikalnih predstavnikov z ministrom za proračun Pieraccinijem dokaz in posledica borbe tržaških delavcev, da njegova sindikalna organizacija pričakuje, da bodo na najvišjih mestih razumeli, da o tako važnih vprašanjih kot je ladjedelstvo za Trst in za celotno deželo ni mogoče prezreti vloge sindikalnih odnosno delavskih organizacij.

Zato, je dejal Fabricci, da bodo delavski predstavniki tudi na sestanku v Rimu v ponedeljek ponovno postavili zahteve in predloge za spremembo načrta CIPE glede preureditve ladjedelstva. Fabricci je nadalje ovrgel pisanje nekega krajevnega časnikaa, tolmačenje nekaterih strank in raznih ustanov, ki so sprejele načrt CIPE, da bodo z napovedanimi ukrepi ohranjena sedanja delovna mesta. Poudaril je, da se govori, da bo sedež Italcantieri zaposlil 1200 oseb, medtem ko je znano, da jih bo zaposlil 1000; da bo novo podjetje Arzenal-Sv. Marko zaposlilo 2100 oseb, medtem ko je generalni ravnatelj IRI dr. Golzio izjavil, da se bo sedanje število 1100 delavcev zaposlenih v ladjedelnici Sv. Marka povečalo še za 400 delavcev, ki jih bodo na novo zaposlili v arzenalu in od 100 do 150 delavcev na splavišču, ki ga bodo obdržali za «velike predelave ladij», se pravi torej, da bo podjetje Arzenal-Sv. Marko zaposlilo največ od 1600 do 1650 delavcev. Skupno z novo tovarno «Grandi motori» ki naj bi zaposlila, kot nam je bilo rečeno, je dejal Fabricci, 2100 uslužbencev, bo število zaposlenih v vseh omenjenih podjetjih doseglo 4700-4800 oseb in ne 5500, kot jih sedaj zaposluje tržaška ladjedelska industrija in kot pravijo da jih bodo zaposlili po preureditvi tržaškega ladjedelstva na osnovi sklepov CIPE.

Za njim je govoril tajnik Nove Delavske zbornice CGIL Calabria, ki je v uvodu prav tako dejal, da je bilo treba sklicati to zborovanje, da se delavcem, ki so bili pripravljeni stavkati, pojasnijo vzroki, zakaj je bila stavka odložena. Da pa bodo ti vzroki bolj jasni, je treba najprej govoriti, je dejal Calabria, o sklepih medministrskega odbora za gospodarsko načrtovanje, ki so jih v Trstu nekateri časniki in določeni krogi poveličevali, delavci in velik del prebivalstva pa so jih zavrnili, ker vidijo v njih veliko nevarnost ne samo za razvoj ampak tudi za ohranitev sedanjega gospodarskega stanja mesta in dežele. Nato je Calabria dejal, da nezadovoljstvo in ogorčenje za sklepe CIPE ni zajelo samo Trsta ampak tudi vsa ostala mesta, kjer imajo ladjedelsko industrijo. Calabria je odločno zavrnil vse laži političnе narave proti CGIL in trditve, da je ta sindikalna organizacija povzročila nerede ob sobotni demonstraciji delavcev. Odpor delavcev in odločno stališče sindikatov, je dejal Calabria, sta omogočila, da je prišlo do sestanka z ministrom Pieraccinijem, na katerem se je začelo razpravljati o spremembi sklepov CIPE, kar je že prvi uspeh odločnega nastopne prizadetega prebivalstva. Nato je poudaril, da vsedržavne sindikalne organizacije zahtevajo spremembo sklepov, ker bi njihova uveljavitev prizadela ne le mesta z ladjedelsko industrijo ampak celotno vsedržavno gospodarstvo. Tako so že v Rimu sporočili, da za sedaj ne bodo zaprli ladjedelnice Muggiano v La Spezii, kar pomeni, da je bil načrt dejansko že spremenjen. Calabria je nadalje dejal, da se v načrtu CIPE govori o zagotovitvi globalne zaposlitve v Trstu, kar pomeni dejansko zmanjšanje števila zaposlenih delavcev. V poročilu Caron je rečeno med drugim, da bo preureditev italijanskega ladjedelstva zahtevala žrtve na socialnem področju in da se predvideva, da bo po končani preureditvi zaposlenih v ladjedelski industriji od 3.000 do 3100 delavcev manj in 500 uradnikov manj. Dejansko, je poudaril Calabria, se hoče s temi ukrepi zmanjšati število zaposlenih v Trstu. Če bi ne bilo tako, bi se sindikati in delavci ne borili toliko proti sklepu CIPE in bi ne prišlo do razprave o tem sklepu z ministrom Pieraccinijem ter predsednikoma IRI in Fincantieri, ki bo v ponedeljek v Rimu. Zatem je poudaril, da se je v zadnjih dveh letih v Trstu število delavcev v industriji zmanjšalo za 3200 enot. Zaradi tega se je treba boriti za povečanje delovnih mest in ne samo za ohranitev sedanjega števila zaposlenih delavcev. Nadaljnja borba delavcev je podrejena bodočim izidom razgovorov. Če ne bo prišlo do kakega pozitivnega dejanja, je poudaril Calabria, se bo borba v Trstu in v vsedržavnem okviru nadaljevala. Sindikalne organizacije bodo šle do dna vprašanja in hočejo vedeti, kakšna bo usoda Trsta in ladjedelnice Sv. Marka. Ob zaključku je Calabria ostro obsodil nastop policije proti delavcem na sobotni demonstraciji ter je poslal pozdrave vsem ranjenim in zaprtim delavcem. Sporočil je, da so mnogi ranjenci že zapustili bolnišnico in dejal, da je preiskovalni sodnik obvestil sindikate, da bo del sedaj zaprtih delavcev morda že jutri izpuščen na svobodo.

Pred zborovanjem je tajnik Delavske zbornice Fabricci imel tiskovno konferenco, na kateri je časnikarjem obrazložil stališče svojega sindikata, ki ga je potem orisal na zborovanju, hkrati pa zavrnil vse obtožbe proti Delavski zbornici, da se je prodala komunistom in poudaril, da je in bo njegov sindikat samo branil delavske koristi in koristi Trsta.

Jutri ob 17. uri bo poslanec prof. Adriano Seroni v Ljudskem domu v Ul. Madonnina 19 imel predavanje o temi: «Odgovornost vlade levega centra v Rimu in deželi za šolsko vprašanje».

Poslanec prof. Seroni bo istega večera ob 20. uri v občinski dvorani «Lo Squero» v Miljah govoril o «Zahtevah za prenovitev italijanske šole ter o stališču komunistov do tega vprašanja».

SEJA DEŽELNEGA SVETA

Začetek razprave o zakonu o centrih za socialne bolezni

Včeraj je poseglo v razpravo devet svetovalcev, danes pa bodo glasovali o zakonskem osnutku

Deželni svet je začel včeraj razpravo o zakonskem osnutku v prid centrom za socialne bolezni. Na podlagi tega zakona bo dežela prispevala tem centrom po 100 milijonov lir letos, k letu in leta 1968. O zakonskem osnutku je poročal socialist Volpe. Na podlagi zakonskega osnutka bo dežela lahko dajala pobude za ustanavljanje in krepitev centrov za socialne bolezni, ki so posebno razširjene v Furlaniji-Julijski krajini. Centri bodo delovali v vseh treh pokrajinah in v pordenonskem okrožju ter bodo imeli odseke v raznih manjših krajih na podlagi potreb. V ta namen bo dežela dajala podpore in prispevke bolnišnicam, pokrajinskim protituberkuloznim konzorcijem, občinam, pokrajinam in drugim ustanovam.

V svojem poročilu je svetovalec Volpe najprej omenil zakona, ki ju je doslej sprejela dežela na področju zdravstva, to je zakon o nujni cestni zdravstveni pomoči in o usposabljanju fizično in psihično zaostalih. Zatem je poudaril načela, ki jih vsebuje člen 32 ustave. Rekel je, da predstavlja zaščita zdravstva interes vse skupnosti in pravico posameznika. Na ta način preidemo k višji obliki zdravstvenega varstva, ki nima več nobene zveze z dobrodelnostjo. Javne oblasti, je dejal svetovalec Volpe, morajo poskrbeti za zdravstvene instrumente za skupnost, tako da se lahko vsi prebivalci prepričajo o svojem zdravstvenem stanju.

V razpravo je poseglo 9 svetovalcev: komunista Bergomas in Bosari, socialist Moro, demokristjani Zanin, De Biasio in Ramani, socialdemokrat Dulci, liberalec R. Bertoli ter misovec Morelli.

Komunist Bergomas je dejal, da je zakonski osnutek fragmentaren ter da je po 100 milijonov lir na leto premalo. Rekel je tudi, da bi se moral zakon uokviriti v vsedržavno zdravstveno reformo ter da bi morali določiti posebne norme za medicino dela.

Demokristjan Zanin je rekel, da mora oblast nastopiti tudi na področju preventivnega zdravstva ter da je treba podpreti vse ukrepe, ki teže za tem, da se razvijejo sodobne socialne službe. Ni namreč moč govoriti o pravem gospodarskem in socialnem napredku, če se ne doseže popolna zaščita zdravja vseh državljanov. Pohvalil je zakonski osnutek.

Liberalec Bertoli je omenil pomanjkljivosti v videmski pokrajini glede preventivnih zdravstvenih ukrepov, ki naj bi preprečevali širjenje bolezni. Pohvalil je zakonski osnutek, a se hkrati pritožil, da ne vsebuje določil o delovnem zdravstvu. Demokristjan De Biasio je dejal, da je glavni namen zakonskega osnutka zavarovati zdravje prebivalstva v deželi. Rekel je, da se bo s pomočjo tega zakona gotovo izboljšalo delovanje že obstoječih centrov.

Socialist Moro je dejal, da so kritike na račun zakonskega osnutka neupravičene. Ukrep se uokvirja v vso deželno zakonodajo in sprejema načela zdravstvene reforme, ki jo je predložil minister za zdravstvo Mariotti. Rekel je, da je trebaločiti med delovno in socialno medicino. Za delovno medicino naj se poskrbi s posebnim zakonom. Mis

STALIŠČA MEHIŠKIH KOMUNISTOV IN SOCIALISTOV

Za družbene preosnove vendar brez nasilja

Vrsta izgredov, celo krvavih, ki pa jih pripisujejo ljudem, ki so si nadeli lažni revolucionarni plašč - Istočasna obsodba vladnih ukrepov

Ni dolgo tega, ko smo poročali o težavah, ki se pojavljajo v Mehiki v zvezi s počasnim in nič preveč smotrnim izvajanjem agrarne reforme, ki je bila načelno vnešena celo v samo ustavo. Tedaj smo tudi povedali, da osrednje in tudi pokrajinske oblasti iščejo poti, kako bi «zemlje lačnim» kmetom dali zemljo, hkrati pa tudi preprečili pretirano drobitev velikih posesti, ker premajhne posesti ne morejo dati tako potrebnega viška, ki edini zagotavlja prehrano nekmetijskega prebivalstva.

Toda ni lahko ohraniti ovco živo in hkrati nasititi volka, pravi star pregovor. In da je to res, se opaža v Mehiki zelo izrazito, saj je v zadnjem času prišlo do vrste izgredov in izpadov določenih sil, ki se izdajajo za napredne, ki pa hkrati prav s svojim početjem ovirajo načrte tako osrednje vlade, kot tudi naprednih političnih strank. Komunistična partija in socialistična stranka sta v Mehiki v opoziciji in bi do neke mere bilo razumljivo, če bi ti dve stranki podpirali tiste sile, ki se upirajo prepočasnim socialnim preosnovam osrednjih in pokrajinskih mehiških oblasti. In vendar so vodilne opozicijske levičarske sile v Mehiki odločno nastopile in obsodile nasilne metode v revolucionarni borbi. Socialistična stranka in komunistična partija sta na eni strani obsodili mnoge vladne ukrepe proti dušitvi množičnih protestov, ki so bili v zadnjih časih na dnevnem redu, hkrati pa sta obe stranki obsodili tudi «avanturistične zamisli mnogih psevdolevičarjev, da bi z nasiljem in hujskanjem na oboroženo borbo privedli do sprememb režima v Mehiki».

Sporočilo dveh vodilnih marksističnih strank Mehike je bilo objavljeno po vrsti izoliranih, hkrati pa dramatičnih podvigov v raznih predelih dežele, kjer je zaradi protesta širokih ljudskih množic in hkrati zaradi represivnih ukrepov oblasti prišlo do ostrih spopadov, v nekaterih krajih celo do človeških žrtev.

V zvezni državi Durango je po dvomesečnih stavkah študentov in po akcijah vsega prebivalstva proti gospodarski politiki krajevnih oblasti vlada zamenjala guvernerja in celo vrsto višjih funkcionarjev. V spopadih med policijo in študenti je bilo v tej državi ranjenih več oseb, policijske oblasti pa so pozaprle mnoge ljudi.

Dokaj dramatičen potek so imeli tudi nedavni dogodki v zvezni državi Yucatan, kjer so kmetje in poljedelski ljudje brez zemlje organizirali tako imenovani «pohod na glavno mesto» — Merilo, kjer so dobesedno opustošili palačo guvernerja in napadli osrednjo kmetijsko banko, obtožujoč pri tem oblasti, da vodi diskriminacijsko kreditno politiko. Za vzpostavitev reda in miru so v državo Yucatan poslali zvezne vojaške enote in proglasili obsedno stanje, ki še vedno traja. V teh spopadih je bilo tudi nekaj človeških žrtev, medtem ko je 50 kmetov in kmečkih aktivistov še za zapahi.

O neredih in protestih kmetov poročajo tudi iz drugih zveznih držav, kot na primer iz Sinaloe, Sonore in Michoacana. V glavnem mestu, v Ciudad Mexicu so pretekli mesec aretirali skupino kakih 30 članov tako imenovane «revolucionarne stranke», ki so pod vodstvom znanega novinarja Victora Ricca Galana organizirali šole in tečaje za svoje pristaše in v katerih je bilo — po poročilih policije — uvedeno tudi vežbanje za gverilsko vojno.

Čeprav policija trdi, da je imela ta skupina svoje pristaše in celo organizacijska središča tudi v državah, koder do nemirov ni prišlo, organizatorji sedanje velike stavke študentov, kmetov in delavcev v državi Michoacan zahtevajo le odstranitev sedanje deželne vlade, medtem ko izražajo popolno podporo zveznim oblastem.

Ko komentira te in tudi prejšnje dogodke, CK Komunistične partije Mehike poudarja, da «ni nikakega dvoma, da bi se bistvene spremembe v Mehiki mogle uresničiti izključno na revolucionaren način», hkrati pa dodaja, da je «osnovna naloga komunistov, da delujejo s političnim pojasnjevanjem dogodkov», kajti po oceni KP «v Mehiki niso dozoreli pogoji za revolucionarne akcije in za gverilo».

Socialistična stranka Mehike, ki ima svoje poslance tudi v parlamentu, v načelu soglaša z gornjo oceno in hkrati obsoja kot «avanturizem in nepremišljena dejanja» vse akcije za nasilno zrušenje sedanjega mehiškega režima.

Kakor vidimo, sta marksistični stranki v Mehiki sicer za uresničenje načel o agrarni reformi in o družbenih preosnovah nasploh, vendar pa ne soglašata z že omenjenimi nasilji, nekako v smislu že v začetku omenjenih protislovij in težav, s katerimi se otepa sama mehiška osrednja vlada, hkrati pa tudi zaradi tega, ker se sedanjih akcij lotevajo tudi določene sile, ki si le nadevajo revolucionarni plašč, v stvari pa njihovi izpadi pogosto predstavljajo bolj provokacijo kot pa smotrno akcijo za pospešitev družbenih preosnov.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

A. ČERNIGOJ v Občinski P. PICASSO v Torbandena

V tekočem tednu se nam nudi ogled dveh nadvse zanimivih razstav: Pablo Picasso v Torbandeni in August Černigoj v Občinski galeriji. Razstavi sta si po pestrosti raznolikih prikazanih ustvaritvah v marsičem sorodni. Primerjati Černigoja s Picassom bi bilo seveda pretirano. Picasso je umetniško rasel v Parizu, vozlišču evropske umetnosti, Černigoj pa le v po dveh vojnah zamirajočem mestu. Vendar pa ju druži skupna vez, izredna marljivost in veselje do novega. V obratnem primeru zamenjave mest pa bi verjetno Černigojeva ustvarjalnost vedno ne krožila eliptično k velikim žariščem umetnosti, da bi se potem stalno vračala z njih odbleskom do skromnega žarišča tržaškega slikarstva. Dvigala bi se premočrtno, kajti mnogo tega, kar nam sedaj tu prikazuje, smo videvali že pred štiridesetimi leti v popolnejši obliki Černigojevega konstruktivizma. Žal pa tedaj nesprejemljivost občinstva, niti njih stanovanj ni bila kulturno toliko izgrajena, da bi lahko hranila in nam ohranila Černigojeve konstrukcije. Kako izvirno bi jih tu zastopal na primer portret za radiotehniko tiste dobe navdušenega pisca te ocene, z izolatorji v očeh in bakreno žico v glavi.

Zato sedaj pri Černigoju ne smemo govoriti ravno o ponavljanju umetniških izrazov pop in od arta. Razpravljamo lahko prej o novem okusu časa prilagojenega obnavljanju v brezbrižnosti javnosti dvajsetih let usahlih poskusov uvedbe nove oblikovnosti, namenjene tehnično bolj dovršenemu svetu bodočnosti, kot ga je vseboval program Černigojeve umetniške šole ABC tistih let.

Od tedaj so se slikarjeve umetniške izkušnje postoterile in izbrusile gotovo v vsem, kar se je novega porajalo v evropskem slikarstvu. In vse to se zrcali, po prefinjenosti obdelave in zasnov, na razstavi, bodisi v oko varajočih slikah utripajočih krogov in žaru barv, bodisi v konstrukcijah. V teh so ostanki pohištva res lično sestavljeni, zdaj snažno pobeljeni, zdaj bleščeče pološčeni, geometrično ali prosto razporejeni. V drugih so odslužene lesene črke, ki so tiskale veselične lepake našim dedom, našle sugestivna skupna grobišča, rjava kot pokopališka prst. Nasprotno pa, kot razsvetljena okna v noči, migotajo žive barve poglobljenih polj šahovnic programatskih del.

V uvodni besedi Giulia Montenera barvno tiskanega kataloga prvič srečamo besedo «nova abstraktnost», ki naj nakazuje novo smer Černigojevega slikarstva. Vsekakor pa je ta nova razstava sredi Černigojevega bengalskega ognja slikarske ustvarjalnosti teh let, najbolj pester ognjemet, raketa blesteče žarkih isker, ki nas trenutno razveseljuje. Kajti na žalost ne mi ne drugi nismo še poskrbeli, da bi se dela tako produktivnih slikarjev ohranila, če že ne z nakupi, pa vsaj s primernim shranjevanjem.

• • •

Videti skupaj zbranih dvaindvajset različnih ustvaritev slavnega čarovnika slikarstva Pabla Picassa, je vsekakor pomemben dogodek. Zategadelj je res vse hvale vredna požrtvovalnost galerije Torbandena, da nam je tu v Trstu priredila prvo razstavo Picassovih del. Seveda le s sodelovanjem raznih zbirateljev, ki so srečni lastniki kake slike, risbe ali drugačne umetniške ustvaritve tega svetovnoznanega mojstra.

Tako vidimo med drugim tudi veliko preprogo v belem in modrem. O njej pa menimo, da zaradi posrednosti tkalcev ne prihaja do prave vrednosti Picassovi genij. Odkriva pa se nam le-ta, zdaj bolj, zdaj manj, v ostalih delih iz najrazličnejših obdobij Picassove dejavnosti. Ta pa je, zaradi omenjenega sodelovanja, kaj pestro prikazana.

Kdo je Pablo Picasso, nam pač menda ni potrebno posebej pojasnjevati. Povejmo pa za tiste, ki tega ne bi vedeli, da se tržaška razstava prireja v počastitev njegove petinosemdesetletnice rojstva. Pabla Picassa smatrajo za največjega še živečega slikarja sveta. Oče tolikokrat hvaljenega, a tudi grajanega kubizma, ki nam v prebleskih rokohitrske spretnosti prikazuje zdaj to, zdaj drugo nesluteno stran umetnosti s čudovito domiselnostjo vraže gibčne domišljije. Je Španec, ki je ostarel v Parizu in je levičarsko usmerjen. Zato srečamo tu živobarvno sliko «Kralj», ki pa je bolj podobna dvornemu norcu. Srečamo pa tudi litografijo belega goloba, znanilca miru, ki ga je pred leti v drugi obliki pustil vzleteti z oljčno vejico v kljunu po vsem svetu. Največje olje je tu slika para divjih golobov, pesem sivih odtenkov in nič več.

V kolikor pa je v tem olju odločno oglat, pa je tembolj risarsko prefinjen v skoro klasično izrisani ujedanki poginulega konja sredi ljudi.

Vsem razumljiv je tudi odlični list v kamnotisku «Stromašni obed». Neverjetno je, s kako lagodnostjo prehaja Picasso iz enega načina izraznosti v drugega in vendar pri tem ostaja nerazdružno povezan z osnovno bitnostjo svoje ustvarjalnosti. Vprav pogansko poslikani krožniki so kot bratje risbe deviških črt «Malice na tratiˮ, ki jo objavlja najnovejša debela knjiga o Picassu.

MILKO BAMBIČ

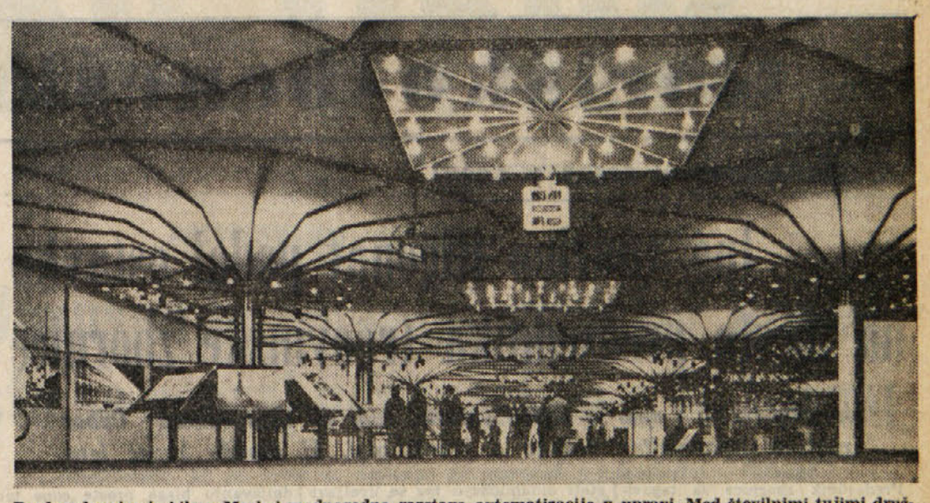

Pred nedavnim je bila v Moskvi mednarodna razstava avtomatizacije v upravi. Med številnimi tujimi družbami, ki so na tej razstavi sodelovale, se je dobro izkazala družba Olivetti. Na sliki paviljon ital. družbe

Belgijska «nuna-pevka» je zapustila samostan

Dominikanski krogi pravijo, da se želi vrniti v svet, vendar da se ne odpoveduje redu samemu, pač pa da bo vršila «apostolat med množicami»

BRUSELJ, 13. okt. — «Soeur souriere» zapušča samostan. Kdo ne pozna «nasmejane nune»? Je to znana mlada belgijska nuna, ki se je najbolj proslavila s svojo pesmijo «Dominique», ki se je povzpela med zelo popularne popevke leta 1963 in smo jo tedaj poslušali z vseh radijskih postaj, velikokrat tudi po cestah.

Mlada belgijska nuna, ki je izstopila iz samostana, pa je te dni tako rekoč nedostopna. Zaman jo iščejo novinarji v njenem stanovanju v šestem nadstropju hiše v predmestju Lovania. Ob zvončku pred vrati je napis, da sprejema le po dogovoru, kar z drugimi besedami pomeni, da ne sprejme nikogar, če sama noče. In dejansko ne sprejme nikogar.

Belgijska nuna, ki je zaslovela kot skladateljica in pevka, je bila vedno znana le po svojem vzdevku «nasmejana nuna» ali pod vzdevkom «nuna pevka», ki je tudi naslov filma, ki naj bi prikazal njo. Kot nuna je nosila ime «Luc-Gabrielle», ki se je tiskalo tudi na njenih ploščah. Sedaj se je zvedelo tudi za njeno pravo — civilno — ime. Imenuje se Jeanine Deckers. Njeno pravo ime je razkrilo vodstvo samostana Fichermont blizu Waterlooja, kjer je «nasmejana nuna» živela do pred nekaj dnevi. V sporočilu samostana je bilo tudi rečeno, da zapušča samostan, ker noče več v njem živeti.

Kljub temu pa sporočilo poudarja da «nasmejana nuna» odnosno Jeanine Deckers še vedno ostaja v dominikanskem cerkvenem redu, kar je razvidno tudi z njene vizitke na vhodu v že omenjeno njeno sedanje stanovanje, kjer poleg njenega imena piše tudi, da je «dominikanka». Zvedelo se je, da Jeanine Deckers ostaja v svojem cerkvenem redu, vendar pa da bo svoj poklic vršila kot laični delavec z nalogo «apostolata med množicami». Vodstvo samostana hkrati poroča, da se bo morala Jeanine Deckers nekaj časa pripravljati za svoj bodoči poklic in tudi za poklicno usmeritev.

«Nasmejana nuna» ima 31 let, je prijetne zunanjosti, okroglega obraza in nosi očala. Sklenila je baje vrniti se v svet, da bi mogla imeti «tesnejše stike, predvsem s kulturnimi in umetniškimi krogi».

Jeanine Dechers, kakor pravijo v Firchermontu, je stopila v tamkajšnji samostan proti koncu leta 1959. Pred tem je že opravila tri leta univerze in šele kot nuna dokončala verske vede.

Kakor smo že povedali, je bil o njej napravljen tudi film, ki nosi naslov «Nuna pevka». Samostanski krogi pravijo, da film nikakor ne ponazarja življenja Jeanine Deckers. Po njihovem je film «Nuna pevka», v katerem je glavno vlogo igrala Debbie Raynold, le «čista fantazija». S filmom ni bila zadovoljna niti sama «nasmejana nuna», podobno kot ni bilo z njim zadovoljno niti vodstvo dominikanskega cerkvenega reda. Kljub temu pa se je iz dominikanskih krogov zvedelo, da je dobro, da so ta film napravili, ker da so že krožile vesti o nekem drugem filmu z isto ali podobno temo.

Kako je Jeanine Deckers postala pevka? Pravijo, da se je to zgodilo po naključju. Pred nekaj leti je v samostanu v Fichermontu bilo večje število mladih dekleta na duhovnih vajah. Ko so po več dneh dekleta odhajala domov, so si želela odnesti s seboj tudi kak registriran spominček na dneve, ki so jih preživela v samostanu. In tedaj je za njih «nuna pevka» zapela nekaj pesmi. Toda kmalu je njun glas zaslovel in mnoge založbe so se potegovale zanjo. V kratkem je v začetku omenjena popevka «Dominique» zlezla na vrh lestvice plošč ameriške družbe «Hit Parade». Bilo je to jeseni 1963. leta. Plošč te pesmi so doslej prodali nad en milijon.

Toda ta je le najbolj uspela njena plošča, medtem pa je «nasmejana nuna» registrirala še več drugih popevk, vedno ob spremljavi svoje kitare, ki ji pravi «sestra Adele». V zadnjih letih pa je morala «nuna pevka» nekoliko omejiti svojo glasbeno dejavnost, predvsem zaradi študija. Sedaj, ko je stopila iz samostana in ko je šolanje dokončala, se bo lotila novega poklica, «apostolata med množicami», vendar bo še prej izdala novo ploščo, tokrat pa ne več z imenom «nuna Luc Gabrielle», pač pa s svojim pravim imenom — Jeanine Deckers.

Mlada ruska baletka Ksenija Bjabinkina obeta še več kot daje njena starejša sestra Jelena, ali kot je dala njuna mati, nekoč znana plesalka Ala Cabelj

ZDRAVNIKOVO MNENJE

Nekaj misli o spolni vzgoji

Ustvariti je treba pravilen stik med odraslimi in otrokom

«Mamica, od kod sem prišel?»

Prej ali slej bo postavil otrok materi to vprašanje. Odgovoriti mu mora brez preplaha, zaupno, enostavno in hitro, tako kot odgovarja na druga vprašanja. Toda, kaj naj odgovori. Samo resnico, ali pravilneje rečeno, del resnice, takšen del in v takšni obliki, ki je dostopna otroški dobi. Ne moremo govoriti šestletnemu otroku tako, kot odgovarjamo dvanajstletnemu itd. Včasih je treba mlajšemu široko tolmačiti, medtem ko bomo starejšemu odgovorili povsem na kratko. Ni odvisno vse od tega, kaj je otrok vprašal, temveč, kako je vprašal, ali je bilo vprašanje slučajno ali pa se je pojavilo kot rezultat trdovratnega zanimanja.

Spolna vzgoja ni poseben del vzgoje. Tesno je povezana s splošno moralno vzgojo človeka, z oblikovanjem njegove osebnosti in z utrjevanjem telesnega in duševnega zdravja. Ena izmed najvažnejših nalog družine in šole je, da ustvarita pri otroku takšno okolje, ki bo onemogočilo prezgodnje vzbujanje spolnega instinkta otroka. To pa zahteva skrbno stališče do mladega človeka, stalno skrb za njegovo zanimanje. Če je n.pr. doma v sobi malo prostora, se je treba poslužiti pregrad, zaslonov in zaves in ukreniti vse potrebno, da otroci nikoli ne bodo priče intimnih odnosov. Četudi je otrok še zelo majhen, je vendarle potrebna določena pazljivost. Radovednost bo morda otroka spravila do razmišljanja in reševanja uganke in otrok bo zašel na področje, ki zanj še ne bi smelo obstajati.

Kaj pa če otrok že ima nezdrave predstave o odnosu spolov. Tedaj bo tisto, kar je videl, izzvalo v njem občutek sramu in odvratnosti, morda celo sovraštvo do staršev.

V otrokovi navzočnosti moramo biti previdni tudi v razgovoru. Izogibati se moramo grobih šal in grdih besed, saj so otroku nevarne, kot je nevarna zanj vsaka bolezenska infekcija. Sosed je prišel domov pijan in nespodobno govoril. Otrok je vprašal prisotne ženske, kaj te besede pomenijo. Ženske so ga čudno gledale in se neumno smejale, tako da je otrok kmalu odkril, da gre za nekaj posebnega. Vprašal je še mamico, toda rekla mu je, da je sramota, kaj takega spraševati in se pri tem smejala. Otrokova radovednost je naraščala. Spoznal je, da odrasli pred njim nekaj skrivajo, in je začel o tem spraševati večje otroke. Ne bo težko uganiti, kakšne odgovore je dobil.

Precej problematičnih scen se pojavlja doma pri gledanju televizije. Otroci sedijo skupaj z odraslimi. Ko postane jasno, da film ni za otroke, pričenja tisto: «Pojdi ven!» Najbolj delikatno postaja, ko začne mati trditi, da otrok tega ne sme gledati, medtem ko je oče mnenja, da otrok lahko gleda, saj da tega še ne razume. Otrok pa v takih primerih napenja ušesa in oči

Ne smemo jemati otrokom knjig iz rok ter jih naganjati iz sobe, kjer gledamo televizijo. To bo otrokovo radovednost povečalo in bo rodilo prav nasprotno, kar smo hoteli doseči. Pač pa je bolje, da otroka taktično in mirno zavarujemo pred vtisi, ki jim otrok se ni dorasel.

Drugačna situacija. Primer: Otrok je videl, da je mačka skotila mladiče. Otrok je poln radovednosti in začudenja. Če se je to dogodilo, ni treba otroka odvračati od živali in si izmišljati vse mogoče. Otrok naj takoj dobi pravilno stališče do naravnega pojava. Sedemletni fantek je dobil sestrico. Pred tem so v družini na široko govorili o bližnjem dogodku in fantek je često slišal besedo «roditi» in «roditi se». Končno so sporočili, da se mama dobro počuti in da si je opomogla. Ko se je mati vrnila iz porodnišnice, je fantek vprašal: «Ali si rodila sestrico? Kje je ta prej bila, zakaj si bila bolna?» Napak bi bilo, zanikati tisto, kar je že na pol prišlo v otrokovo zavest, kar ga je zanimalo in zaradi česar se je tako enostavno in zaupno zanimal. Prišel je čas razgovora s sinom in mati mu je povedala, da nastajajo otroci v materinem telesu. Ko jim tam postane pretesno, morajo priti na svet. To mater boli, zato mora ležati v bolnišnici in zdravniki ji morajo pomagati. Tak miren razgovor bo povečal zaupnost otroka do matere in stkal se eno močno nit duševne bližine.

Ko bo otrok postal večji, bodo pomagale enostavne biološke situacije od pojasnjevanja, kako se oprašuje cvetje, kako se razmnožijo metulji, plodijo žabe. Otrok se o tem navadno uči v šoli, toda včasih je potrebno, da mu to razložimo že doma, ne da bi čakali na šolski program.

Izkušnje pravijo, da je predčasno zbujanje spolnega nagona značilno za tiste otroke, ki živijo v slabih življenjskih okoliščinah, brez prave vzgoje. Redno življenje, pravilen odnos do dela, telovadba, primerno zanimanje ter pestrost interesov preprečujejo prezgoden seksualen razvoj. Važna je tudi higiena spanja: otrok naj hodi zgodaj spat in naj rano vstaja.

Majhnih otrok ne smemo prepogosto poljubovati na usta, ne smemo jih stiskati, ščipati in poljubovati po telesu. Prijazen nasmeh, ljubezniva beseda in iskreno zanimanje za vse probleme otroka bodo ustvarili pravilen kontakt med odraslimi in otrokom.

Dr. S. B.

RADIO VELEVIZIJA

PETEK, 14. OKTOBRA 1966

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Sopek slovenskih; 11.45 Orkester; 12.15 Med tržaškimi stojnicami; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasbeno potovanje; 17.00 «I Musici del Friuli»; 17.20 Zabavali vas bodo; 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Znani dirigenti in skladatelji; 19.15 Vatikanski muzeji; 19.30 Najnovejši uspehi; 20.00 Šport; 20.35 Gospodarstvo in delo; 20.50 Veseli utrinki; 21.00 Koncert operne glasbe; 21.45 Yvette Horner; 22.00 Zvočna paleta; 22.45 Magija glasbil.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Poje Hilde Mauri; 13.25 Komorni orkester; 13.50 Nekaj poezije; 14.00 Opera «Mignon».

Koper

6.30, 7.30, 12.30, 13.30, 15.30, 17.30, 19.15 — Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.00 Prenos RL; 10.15 Pesem in ples; 10.45 Turistične beležke; 11.00 Celentanov klan; 11.15 Pesmi; 11.30 Današnji pevci; 11.45 Glasbeni zmenek; 12.00 in 13.00 Glasba po željah; 13.40 Melodije; 14.00 Balet; 15.00 Skladatelj Zorko Prelovec; 15.45 Domači ansambli; 16.00 Kulturni zapiski; 16.20 Današnje teme; 16.30 Simf. koncert; 17.40 Popevke; 18.00 in 19.30 Prenos RL; 22.15 Bossa nova; 22.35 Slovenski solisti.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila; 8.30 Jutranji pozdrav; 8.45 Jesenske pesmi; 9.00 Operetni motivi; 9.20 Strani iz albuma; 9.35 Orkestri; 10.05 Operna antologija; 11.00 Popevke; 11.30 Jazz; 11.45 Pesmi, ki so v modi; 13.30 Dva glasova en mikrofon; 15.10 Domači in tuji solisti; 15.45 Orkester Petralia; 16.00 Spored za najmlajše; 16.30 Simfonična glasba; 17.45 A. Moravia: «Il provino»; 18.30 Operna glasba; 19.18 Oddaja za delavce; 20.25 Spominjajmo muzeje; 20.40 Simf. koncert; 21.40 Male in Velike Antile; 22.40 Plesna glasba.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 — Poročila; 7.35 Jutranja glasba; 8.40 Poje Lando Fiorini; 9.10 Elektronske orgle; 20.20 Dva glasova — dva stila; 9.40 Orkester; 10.20 Ansambel Umiliani; 10.35 Kvartet Cetra; 11.40 Orkester; 12.00 Zvočni trak; 14.05 Pevci; 14.45 Za prijatelje plošč; 15.15 Za vašo diskoteko; 15.35 Violinist P. Kreisner; 16.00 Rapsodija; 16.38 Pisan spored; 17.35 Poljudna enciklopedija; 18.15 Teden v New Yorku; 18.35 Enotni razred; 18.40 Vaši izbranci; 20.00 Varietejske luči; 21.00 Z mikrofonom v Reggio Emilia; 21.40 Jazz; 22.00 Festival vrtnic.

III. program

18.30 Cagejeve skladbe; 18.45 Nemška kultura; 19.00 Cambinijeva sonata št. 6; 19.15 Vsakovečerni koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Lisztove skladbe; 21.25 Indijska kultura; 21.50 Busonijeve klavirske skladbe; 22.45 Enodejanka.

Slovenija

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 — Poročila; 8.05 Operna matineja; 8.55 Pionirski tednik; 9.25 Starejša glasba; 10.15 Domače viže; 10.35 W. Woolf: Nenapisan roman; 11.00 Turistični napotki; 11.15 Nimaš prednosti!; 12.05 Iz Rossinijevih oper; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Slovenske narodne; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Lahka glasba; 15.25 Zabavni intermezzo; 15.30 «Od vasi do vasi»; 15.45 V svetu znanosti; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Simf. koncert; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Zabavni in plesni orkestri; 18.50 Kulturne diagonale; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Madžarski mešani zbor; 20.25 Iz orkestralne glasbe; 21.15 Oddaja o morju; 22.10 Za ljubitelje jazza; 22.50 Rasul Rza: Pesmi; 23.05 Honegger: Simfonija št. 2.

Ital. televizija

17.30 Dnevnik; 17.45 Spored za najmlajše; 18.45 TV zgodba: «Diligenza pes Mescalero»; 19.15 Simf. koncert; 19.45 Sportne vesti in italj. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Sudermann-Chiusano: «I fuochi di San Giovanni»; 22.30 Registrirani športni dogodek, ob koncu dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 O aparthejdu; 22.00 Festival vrtnic.

Jug. televizija

9.40 in 14.50 TV v šoli; 10.40 in 15.50 Angleščina; 11.00 in 16.10 Osnove splošne izobrazbe; 17.55 Poročila; 18.00 25 minut s Fileasom Fogom; 18.25 Obzornik; 18.45 Glasbeni magazin; 19.30 Človek in kultura; 20.00 Dnevnik; 20.30 Festival košarke; 22.00 Srečanje s pevko Juliette Greco; 22.30 Nogomet Penarol:Real; 23.15 Poročila.

S poti po Italiji

Kakšni so torej zunanji znaki? Kar se barve las in oči tiče prevladuje črna barva. V povprečju so prebivalci severnega dela dežele nekoliko višji po postavi, bolje oblečeni, izdajo precejšen del dohodka za maže in parfeme, med njimi je mnogo bledoličnikov z medlo poltjo in rejenih gospodov ter debelušnih, razvajenih otrok. Če namignete sopotnikom v kupeju, da potujete proti jugu dežele, vam bodo nasuli cel koš nasvetov in pripomb in jasno povedali, da so njihovi južni bratje bistveno drugačni od njih, s celim kupom neprijetnih lastnosti, od lenobe pa do vsiljivosti, postopaštva in nagnjenja k prisvajanju tuje lastnine. Res pa je, da so vsi po vrsti hrupni, imajo bele zobe, ki jih izdatno uporabljajo pri jedi in pri pogovoru. Znana je njihova bolečna težnja po gestikuliranju in konverzaciji. Kmalu vam postane jasno, da imajo o vseh stvareh in problemih že docela izdelano mnenje, o katerem nikoli ne dvomijo in bilo bi zelo nevljudno, če bi jim skušali vsiljevati svoje mnenje. Zelo radi prepevajo, vendar so vlogo pevcev v zadnjem času prevzeli številni transistorji, ki jih ponujajo še številnejši prodajalci od švicarske meje pa do konca škornja in še dlje na otokih. Tako po hodnikih vlakov nikoli ne preneha živahna promenada, vsakih nekaj trenutkov odpre kdo vrata kupeja in če ni slučajno prodajalec, vedite da mladenič išče družbe nežnega spola. Kot popotnika vas bodo blagohotno posvarili, da se na potovanju po njihovi deželi ne spogledujte z domačimi dekleti. V nasprotju z vsemi izdelki škornja, ki so namenjeni večinoma za izvoz, od avtomobilov do korenja, testenin, paradižnikov in južnega sadja, so dekleta nedotakljiva in tako rekoč monopol za domačine. Zato ta zanimivi objekt, ki vam lahko močno približa marsikatero deželo na svetu, pri obisku škornja odpade. Lahko pa se mirno ukvarjate z arheologijo, slikate stara porušena mesta in kipe ter starke na ulicah. Lahko si celo izberete prijateljico, ki pa vas je mimogrede povedano, že sama odbrala in se bolj zanima za vašo denarnico kot za vaše srce. Če si že zahočete ženske družbe, se poizkušajte seznaniti z eno izmed številnih tujih turistk, ako se vam bo posrečilo prebiti se do nje skozi gosti kordon domačih fantov.

Nenavadno pa boste presenečeni, ko boste spoznali, da se za domača dekleta prav nihče ne zmeni. Nihče jih ne pogleda, nihče ne spregovori z njimi, nihče jim ne pomaga pri prenašanju prtljage. In to niso nikake starke, ampak nedopovedljivo lepe deklice zapeljive miline. Nerazumljivo vam je, kako lahko možje poleg njih mirno čitajo časopise ali se razgovarjajo o politiki in ljudno prikimavajo naglušnim starčkom, ki obujajo spomine na mlada leta. Moralno je pač, da dekle pobegne, ako jo na cesti slučajno vprašate za pot k železniški postaji ali k muzeju. In če iz vse množice lepotic izluščiš na sebi en sam pogled, se zazdiš samemu sebi najlepši človek na svetu. Ako želi ostati dekle dobro vzgojeno in si zagotoviti bodočnost ob možu in kopici otrok, ne sme pokazati prav nikakega zanimanja za nasprotni spol in sme izmenjavati fraze le s svojim zaročencem ob prisotnosti družine. Hudo vam postane, ko se zaveste, da bodo vse te cvetke kmalu po poroki ovenele. Izginile bodo z obličja zemlje v majhna stanovanja, kjer se bodo poredile in postale grde, tako kot vse starke, ki jih srečujete po stranskih ulicah, kjer se kriče razgovarjajo preko dvorišč, kličejo otroke in tulijo iz pritličja v peto nadstropje. Kuhajo, obešajo perilo, vodijo otroke na sprehod, ko pa se mož vrne z dela, se med jedjo razplete pogovor o novicah preteklega dne. Oče pove zanimivosti z dela, mati pa kaj pravijo sosede, kdo je prišel in kdo je odšel, kaj je novega v trgovini in pri mesarju in pa seveda o vseh dogodkih znotraj širnega sorodstva. Vsak dan pride na obisk brat ali sestra, svak ali tast, ded ali babica, še zadnja dva ne živita skupaj z ostalo družino in skrbita za komične registre pogovora, ki ga preglaša vpitje otrok in poteka v silovitem tempu, ki mu boste le s težavo sledili. Novice so namreč prepletene z drobnimi šalami, katerim sledi smeh in kratki prepiri ter pripčevanje o povsem nepomembnih stvareh. Nesoglasja se seveda takoj izravnajo, dokler se ne dotikajo hčerkine ubogljivosti ali pa ženine zvestobe, to pa je že vprašanje časti, kjer se nesoglasja ali celo prestopki izravnajo z orožjem in le redkokdaj po diplomatski poti.

Na cesti se je torej treba obračati za pojasnila k moškemu delu prebivalstva in medtem ko vam bo severni Italijan v kratkih besedah pokazal pot in se nato oddaljil po svojih opravkih, vam bo Rimljan pojasnjeval na dolgo in široko, z dostojanstvenimi, kraljevskimi gestami, rad bo dodal še vprašanja in se porazgovoril z vami, kolikor časa boste hoteli. Ako imate na rami slučajno fotografski aparat, vas bo zaprosil za fotografijo. Južnjak pa bo skušal iti z vami prav do cilja, čeprav mu boste vneto zatrjevali, da ga nočete nadlegovati. Vneto si bo izmišljeval izgovore, da bi vas lahko spremljal in ako slučajno res nima časa bo ogovoril prvega človeka na cesti in vas bo zaupal njemu, pa čeprav je treba samo prečkati cesto in videti bo nepopisno srečen če se bosta med potjo prijateljsko pogovarjala.

Ker pa morate na potovanju prav tako jesti kot doma, se boste spopadli z življenjskim problemom cen in kmalu boste spoznali, da obstajajo dve vrsti cen, nižje za domačine in višje, ki veljajo za tujce, v nobenem primeru pa ne smete verjeti številkam v izložbah. Neprijetno je, če niste črnolas in če ste počasnih, umirjenih kretenj. V tem primeru vas bodo enostavno imeli za Američana ali Angleža in nato se samo še tolažite, da boste pri prihodnjem nakupu previdnejši. Vsekakor pa morate pokazati resno zanimanje za blago in ko vam povedo ceno, se počasi odpravite proti izhodu. Z vso gotovostjo ste lahko prepričani, da boste, še preden pridete do vrat, izvedeli naslednjo ponudbo, ki bo bistveno nižja od prvotne. Pričeli boste izbirati lokale in trgovine po posluhu, vselej se boste najprej pozanimali za ceno in šele potem naročili blago, ko pa boste plačevali boste imeli vselej pripravljen drobiž in sami odšteli vsoto, ki vam je bo povedal prodajalec. Ta si namreč marsikdaj, poleg čudno matematično zvarjene cene zaračuna še pribitek, kajti nihče ne pričakuje, da bi nekdo, ki je po zunanjem videzu Ingles ali Amerikano, preštel vrnjeni denar.

Počasi si boste nabirali izkušnje, ki jih boste plačevali v devizah. Nič več se ne boste spraševali, čemu so lične mizice na pločnikih prazne, gostje pa se gnetejo ob točilni mizi. Dovolj je, da enkrat samkrat naročite kavico ali pivo za mizico in takoj vam bo vse postalo jasno. Pri sijajno zrežiranih obedih ali večerjah v restavracijah bolše vrste ne boste nikoli znali sami predvideti koliko bo znašal račun, ker tudi tu je mnogo odvisno od vtisa, ki ga zapustite. Priporočljivo pa je, če zamenjate priklone vrste natakarjev v boljših restavracijah ter nasmehe majhnih napolitanskih godbenikov za prisrčno vzdušje gostilnic v zakotnih ulicah, kjer napitnina ni sestavni del vsakdanjega življenja. V tej kategoriji lokalov boste pa na jugu dežele včasih naleteli na umazane namizne prte, zgodilo se bo, da jedilni pribor in kozarci ne bodo povsem čisti in vas bodo muhe obletavale v celih rojih. Natakarji so v teh lokalih pripravljeni na konverzacijo in že pri pripravljanju mize vas bodo spraševali o izvoru, porekla in namena poti. Nato boste slišali kako posredujejo vaše odgovore osebju v kuhinji, ki istočasno zastavi nova vprašanja in odgovore natakar znova posreduje kuhinji. Račun poravnate glavnemu šefu strežbe, ki jasno pove koliko let je že šef, nato vam pove kako anekdoto, mnenje o državi iz katere ste prišli, čeprav je o njej prvič slišal in nato pobere napitnino, katero pričakuje tudi natakar, ki vam je stregel.

(Nadaljevanje sledi)

BORIS VIŠNOVEC

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Morali si boste pripraviti točen program. Uredite tudi svoje družinske odgovornosti.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Preprečite spor, ki vam grozi na delovnem mestu. Ne popuščajte pritisku

DVOJČKA (od 20.5. do 22.6.) Če svojo nalogo vestno opravljate, se vam ni treba bati. Več časa posvetite sebi in svojcem.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Odličen dan za poslovne stike. Ni gotovo, da bodo vaši dosedanji napori rodili uspehe.

LEV (od 23

Goriško-beneški dnevnik

NA SEJI ODBORA V SREDO V GORICI

Ing. Quirino Rigonat podal ostavko na mesto predsednika trgovinske zbornice

Iz solidarnosti z njim so podali ostavko tudi vsi člani odbora - Odbor zahteva izpopolnitev zakona o prosti coni, ki zapade konec leta

Predsednik zbornice za trgovino, industrijo in obrt ing. Quirino Rigonat je podal ostavko na svoj položaj; skupaj z njim so podali ostavko tudi vsi člani odbora trgovinske zbornice. Odločitev so sprejeli na seji v sredo 12. oktobra ter jo bodo sporočili predsedniku deželnega odbora. Trenutno še ni znano ime novega predsednika; pred časom se je v zvezi z govoricami o ostavki ing. Rigonata navajalo ime sedanjega predsednika zveze trgovcev Bressana. Uradno sporočilo o ostavki, ki nam ga je poslala trgovinska zbornica, ne govori o novem predsedniku.

Ing. Rigonat je v obrazložitvi svoje odločitve dejal, da mora zbornica rešiti številna važna vprašanja, in ker jih sam zavoljo vedno večje zaposlenosti, ki mu dopušča vedno manj časa, ne bo mogel vestno spremljati in reševati, se je odločil za ostavko ter bo ostal na svojem položaju, dokler ne bodo določili njegovega naslednika. Ing. Rigonat se je toplo zahvalil vsem kolegom za sodelovanje v času njegovega skoraj triletnega predsedovanja; enako se je za sodelovanje zahvalil tudi generalnemu tajniku in funkcionarjem.

Odborniki so upoštevali razloge predsednika ter z obžalovanjem sprejeli njegovo ostavko. Prof. Marsano je v imenu vseh kolegov visoko ocenil prispevek predsednika ter poudaril njegov hvale vreden smisel za dostojanstvo, vljudnost in človeški odnos.

Poprej je prof. Marsano podal ostavko na mesto predsednika poskusnega kemično-agrarnega zavoda, kjer je zastopal trgovinsko zbornico, ker mora ta zavod postati dinamičnejši ter se uveljaviti v deželnem merilu.

Na začetku seje je predsednik ing. Rigonat poročal o dosedanjih prizadevanjih za obnovitev zakona o prosti coni za Gorico, ki zapade 31. decembra letos. Odborniki so zahtevali poglobljeno izpopolnitev zakona, ki jo narekuje nujnost po ohranitvi vseh komponent delovanja krajevnega gospodarstva, posredno ali neposredno odvisnega od olajšav proste cone; potrebna je posebna pomoč zaradi izrednih potreb, da bi bili kos težavam, ki zavirajo normalen gospodarski razvoj našega območja. Odborniki so nato sklepali o razdeljevanju blaga proste cone ter sklenili prekiniti razdeljevanje nafte. Preden bodo karkoli ukrepali o tem kontingentu, ki je skorajda pošel, bodo preračunali, koliko jim ga je še ostalo.

Predavanje o manjšinah

V nedeljo 16. oktobra ob 18. uri bo prof. Lidia Menapace Brisca, pokrajinska odbornica v Bocnu in deželna svetovalka, predavala o temi «Razlogi in izkušnje neke politike do narodnostnih manjšin». Predavanje, ki bo v «Stella Mattutina», sklicuje krožek «Rizzatti».

SKLEP USTANOVE ZA OBRTNIŠTVO (ESA)

70 milijonov lir prispevka za zvišanje obrtniške proizvodnje

Izbranim prosilcem bodo plačali 30 od sto stroškov - V poštev pridejo obrtniška, gradbena in mizarska podjetja

Ustanova za razvoj obrtništva (ESA) je določila 70 milijonov lir prispevka brez povračila v korist obrtniških podjetij, da bi modernizirala in obnovila naprave, zlasti stroje ter povečala proizvodnjo; prispevek se nanaša na obdobje 1965-66. Prispevke bodo izplačali za sektor lesa, pohištva in gradbeništva. Pravico do prispevka imajo obrtniki naše dežele, ki izpolnjujejo pogoje predvidene v zakonu 860 od 25.7.1956.

Izplačali jih bodo za nakup novih strojev, naprav, ki bodo neposredno vplivale na dvig proizvodnje, električne napeljave ali stroje za proizvodnjo pogonske sile.

Prispevek bo znašal 30 odst. višine cene strojev ter ne bo v nobenem primeru večji od 600.000 lir. Ne bodo upoštevali stroškovnikov pod 100.000 lir. Izključena so gradbena dela in nakup vozil. Kupljeni stroji morajo biti novi, njihovega prevoza ne bodo plačali.

Prošnje sprejema ESA, Drevored Venezia 100 v Vidmu; napisane morajo biti na posebnih obrazcih. Ko jih bo ESA pregledala, jih bo razvrstila v prednostno lestvico. Predstavniki ustanove bodo obiskali vse obrate, da se prepričajo, če bodo prispevki povečali proizvodnjo. Pristavimo naj še to, da bo znašal prispevek za električne napeljave največ 50 od sto, nikakor pa ne bo večji od 400.000 lir.

Sestanek SDZ v Gorici

V Katoliškem domu v Gorici je bil sestanek Slovenske demokratske zveze, katerega so se poleg voditeljev udeležili tudi občinski odborniki. Uvodno poročilo je imel prof. Kacin, ker je bil odv. Stiligoj odsoten zaradi zdravstvenih razlogov. Omenil je, da je krščanska demokracija pripravljena podpirati napore SDZ za dosego zaščitnega zakona. Seznanil je tudi prisotne z rezultati obiska odv. Stiligoja v Rimu.

Prisotni so izrazili odločno stališče, da se končno pravično uredi vprašanje slovenskih imen ter se zgradi za slovenske šole v Gorici nova zgradba.

Povračilo italijanskim državljanom za razlastitve v Egiptu

Dne 5. septembra je stopil v veljavo sporazum med Italijo in RAU glede odškodnine tistim italijanskim državljanom, ki so utrpeli škodo na imetju zaradi podržavljenja po letu 1960. Zadeven odlok je bil objavljen v uradnem listu št. 215 od 30. avgusta 1966. Prizadeti si lahko ogledajo na oglasni deski goriške prefekture posebno pojasnilo, ki ga je v zadevi objavilo rimsko ministrstvo za zunanje zadeve.

IZPRED OKRAJNEGA SODIŠČA

Ponovno je odložena razprava proti trgovcu z vinom Curciju

Preveriti morajo še skladiščno knjigo in trošarinske zapise - Zaradi cestnega prekrška se je prerekal s stražnikom - Povožen skuterist je sam zakrivil nesrečo

Pred goriškim okrajnim sodnikom dr. Bassijem se je včeraj dopoldne ponovno predstavil goriški trgovec z vinom 69-letni Giacomo Curci, ki ima skladišče in dom v Ul. Paolo Diacono št. 100 v Gorici. Pri prejšnji razpravi, dne 10. t. m. je kazalo, da bodo na tej razpravi zadevo zaključili. Pa se je branilcu odv. Pascoliju zopet posrečilo najti pretvezo za odložitev, pri čemer sta obtoženec in njegov branilec izrabila sodnikovo namero, da bi pregledal skladiščno knjigo podjetja ter kontroliral tudi potrdila o plačani občinski trošarini. Odv. Pascoli je dejal, da bo taka kontrola v občinskem arhivu zelo zamudna ter je predlagal odložitev razprave do četrtka 27. t. m. Sodnik je na to pristal in tako se bo razprava nadaljevala tistega dne ob 10.30.

Kot znano je Curci obtožen, da je prodal nekaj nad 16 tisoč hl vina, deloma kot tipična briška vina kot so tokaj, merlot, verduz, traminec itd. čeprav kaže, da že nekaj časa ni kupoval vina v Brdih, ampak povečini v pokrajinah srednje Italije.

Pred to je bila razprava proti 63-letnemu Sergiu Moreu iz Ronk, kjer ima v Ul. D'Annunzio 12 pogrebno podjetje in trgovino s pogrebnimi potrebščinami. Moreu je bil obtožen, da je žalil službujočega mestnega stražnika in ga zmerjal ter da je na javnem prostoru preklinjal.

Obtožba se nanaša na dogodek, ki se je pripetil na cestnem križišču pred sodiščem v Gorici dne 12. maja letos ob 17.20. Takrat se je Moreu peljal s svojim avtomobilom iz Ul. Sauro v Ul. D'Aosta in sicer po tistem cestnem hodniku, ki je namenjen za zavoj na levo, proti Ul. Vittorio Veneto. Ker ga je mestni stražnik ustavil in mu naložil globo 1000 lir, se je začel Moreu z njim prerekati in od tod njegova prijava sodišču.

Pri včerajšnji razpravi je obtoženec zanikal, da bi zmerjal stražnika ali preklinjal, pač pa da je dejal, da je imel tisti dan pravo smolo in da je «disgraziato»; stražnik pa je menil, da je tista beseda veljala njemu. Njegove izjave je potrdila tudi žena Rosina ki je bila takrat z njim v avtu, dočim je mestni stražnik Visintin potrdil svoje prejšnje izjave.

Branilec odv. Battello je zahteval, naj bi obtoženca oprostili deloma zaradi pomanjkanja dokazov, deloma ker ni zakrivil kaznivega dejanja. Sodnik pa je obsodil obtoženca na 4000 lir globe in plačilo sodnih stroškov. Kazen pa je pogojna in brez vpisa v kazenski list.

Pred sodnika je prišel tudi 34-letni Andrea Robezza iz Ul. Mocchetta 40/A, ki se je 28. oktobra 1963 peljal z vespo iz Gorice proti domu ter imel na zadnjem sedežu svojo ženo Carlotto. Ko je hotel zaviti na stransko cesto na levi, je privozil za njim fiat 1300 24-letni Adriano Scremin iz Romansa ter ga podrl. Robezza in žena sta dobila telesne poškodbe ter sta se morala zdraviti on 20 dni in žena šest mesecev.

Pri včerajšnji razpravi so ugotovili, da Robezza ni dovolj jasno opozoril, da namerava zaviti na levo in da je zato on zakrivil nesrečo. Sodnik pa je vkljub temu ustavil sodni postopek proti njemu, ker je apliciral amnestijo. Drž. tožilec je bil odv. Cossa, obtoženca je branil odv. Luzzatto.

VESTI IZ TRŽIČA

Priprave za volitve notranjih komisij

Te dni so sestavili volilne komisije za volitve novih notranjih komisij v ladjedelnici v OET in v podjetju Sem-Detroit v Tržiču. Datum volitev še ni določen, vendar bodo po vsej verjetnosti 11. novembra in v vseh treh podjetjih isti dan. CGIL in CISL sta v CRDA že predložili vsaka svojo listo, ki štejeta po 11 kandidatov za delavce in po 4 za uradnike. Rok za predložitev list zapade 18. oktobra.

Volivcev je v CRDA 4700.

Pri OET še niso predložili volilnih list, ki bodo lahko štele po 5 kandidatov za delavce in po 2 za uradnike. V podjetju je 776 volilnih upravičencev.

V Sem-Detroitu je 369 uslužbencev, ki bodo volili 4 zastopnike za delavce in 1 za uradnike. V celoti gre za 6000 delavcev, ki bodo v treh podjetjih izbirali svoje sindikalne zastopnike. Sedaj so imeli v notranjih komisijah v CRDA in Sem-Detroitu večino predstavniki CGIL, v OET pa CISL.

V podjetjih Solvay in Gas compressi v Tržiču so včeraj začeli s tridnevno stavko v okviru vsedržavne stavke kemičnih delavcev. Stavka, ki se je sindikat UIL ne udeležuje, se bo zaključila jutri.

Z drevesa je padel včeraj dopoldne ob 10.30 uri 67-letni Enrico Donati iz Tržiča, Ul. Morosini. V bolnišnici so mu ugotovili številne hude poškodbe na glavi in po telesu ter so ga pridržali na zdravljenju z rezervirano prognozo. Donati je šel k svojemu znancu Dusoliniju v Ul. Boito 10, kateremu je hotel pomagati pri obiranju kakijev. V ta namen je splezal po lestvi na drevo, s katerega je padel z višine okrog 3 metre in se poškodoval.

Pokrajinski uradi INAM v svojih novih prostorih

Pokrajinsko vodstvo bolniške blagajne INAM sporoča delodajalcem in svojim zavarovancem, da se je ravnateljstvo ter uradi — tajništvo, urad za pravne zadeve, za prispevke, za pomoč zavarovancem, računovodski in zdravstveni urad — preselili v prostore novega sedeža INAM v Ul. Vittorio Veneto.

Sedež ima naslednje telefonske številke: 87451 - 87452 - 87453.

Krajevni oddelek, zdravniki in lekarna pa ostanejo še v dosedanjih prostorih in se bodo preselili kdaj pozneje, kar bo ravnateljstvo javilo s posebnim obvestilom.

Na delu se je ponesrečil

Ko je bil včeraj dopoldne okrog 11.45 na delu v podjetju SILES v Gorici, se je ranil s kosom pločevine 17-letni vajenec Romano Cristofoli iz Ločnika, Ul. Maroncelli 11. Pločevina mu je posnela kos kože na peti desne noge. V civilni bolnišnici so mu nudili prvo pomoč; okreval bo v 15 dneh.

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO

Kino

Gorica

VERDI. 17.00: «Inferno a Caracas», G. Ardissen in L. Angelillo, v kinemaskopu in barvah.

CORSO. 16.30—22: «Il papavero è anche un fiore», Yul Brynner in A. Dickinson; ameriški barvni film.

MODERNISSIMO. 16.30—22: «Se tutte le donne del mondo», R. Vallone in M. Lee. Italijanski kinemaskope v barvah.

VITTORIA. 17.00 «Marines all'inferno», J. Davis in John Mason; ameriški črnobeli film.

CENTRALE. 16.30—21.30: «I due sanculotti», F. Franchi in C. Ingrassia. Italijanski kinemaskope v barvah.

Tržič

AZZURRO. 17.30—22: «Nessuno mi può giudicare», F. Moroni.

EXCELSIOR. 17.30: «A caccia di spie», D. Niven. Kinemaskopski film v barvah.

PRINCIPE. 17.30—22: «Texas addio», Franco Neri, v kinemaskopu in barvah.

Ronke

EXCELSIOR. 19—22: «Sherlock Holmes», C. Lee in S. Berger. Barvni film.

RIO. Zaprto.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna ALESANI, Ul. Carducci 38, tel. 22-68.

TEMPERATURA VČERAJ

V Gorici najvišja 22,2 stopinje ob 14.10 in najnižja 13,8 stopinje ob 4.20; povprečna vlaga 75 od sto.

šport šport šport

Presenečenje v prvem dnevu Festivala evropske košarke v Ljubljani ZADAR premagal OLIMPIJO 96:89

Drevi slovesna otvoritev in tekma Simmenthal-Evropa

(Od našega posebnega dopisnika)

LJUBLJANA, 13. — Današnja tekma med Olimpijo in Zadrom je služila kot generalka za slovesno otvoritev, ki bo jutri s clou tekmo festivala evropske košarke med Simmenthalom in reprezentanco Evrope. Milansko moštvo je treniralo v dopoldanskih urah, na trening pa se je predstavil le eden od treh Američanov Chubin, ki pa je vsekakor potrdil svoje izredne realizatorske sposobnosti. Izkoristili smo priliko, da smo vprašali za mnenje Tržačana Jellinija, katera ekipa je najmočnejša na tem turnirju. Nedvomno je to Olimpija je odgovoril, katere se tudi moji igralci najbolj bojijo. Toda vrnimo se k tekmi. Srečanju se je odzvalo precejšnje število gledalcev, ki so z glasnim hrupom sprejeli ekipi. Pred tekmo pa je predsednik FIBA Jones nagradil kapetana Olimpije Daneua. Olimpija je stopila na igrišče brez Bassina, kar se je seveda poznalo že v začetku tekme. Olimpiji je namreč tokrat manjkal hitri začetni ritem, kar so izkoristili nasprotniki, da so povsem sproščeni dosegli celo vrsto košev. Zanimiva je bila borba med obema mladinskima reprezentantama Kosičem in Žorgo. Presenetil pa je predvsem prvi, ki je z izrednim tempom presegel celo vrsto metov na koš napadalcev Olimpije in bil nedvomno eden najboljših elementov Zadra. Tekma, ki bi morala biti lahek plen Ljubljančanov, pa je nepričakovano dobila drugačno fiziognomijo. Zadar je s celo serijo uspešnih metov z razdalje popolnoma onemogočil obrambo Olimpije, ki je bila vedno v težavah, ko je odlični Kosić (17 let, 2,05 metra visok, 83 kg) prijel žogo v raketi. Zaman sta ga ovirala Žorga in Logar. Slednji je moral zaradi petih osebnih napak celo zapustiti igrišče. Od Ljubljančanov sta še najboljše zaigrala Eiselt in Dermastia, Daneu pa je zablestel le zaradi nekaterih individualnih akcij. Kolektivno je Olimpija razočarala, tako da je uspelo Zadru zaključiti že prvi polčas v svojo korist z rezultatom 44:40. V drugem delu igre je takoj v uvodnih minutah moral Logar z igrišča in obrambna moč Olimpije se je še znatno zmanjšala, tako da je uspelo obdržati Zadru prav minimalno razliko točk v svojo korist in tudi zmagovito zaključiti tekmo, kar je seveda največje presenečenje tega turnirja.

Sodila sta Kamenik Lazar (Bolgarija) in Hazelbaher Herbert (Avstrija). Končni rezultat:

Zadar - Olimpija 96:89 (44:40).

B. L.

RUSKO KEGLJANJE NA 9. SŠI

Nabrežinska ekipa Sokola C z največjim številom zadetkov

Ekipa treh Nabrežinskih Josipov — Širca, Dobrila in Grobiša — je sinoči osvojila za Sokol C naslov prvakov 9. SSI v ruskem kegljanju. Nabrežinci so bili zelo spretni in so dosegli 37 točk. Takoj za njimi so se uvrstili Svetoivančani Škamperla C v postavi Lojze Abram, Emil Gombač in Niko Škamperle. Ti so zaostali le za dve točki za predstavniki Sokola. Zanimivo je, da je tretje mesto, pa čeprav tokrat z večjo razliko v točkah, pripadlo ekipi Škamperle Č, ki se je glavnemu sodniku Franku Drašiču predstavila v postavi Olga Pavletič, Učo Jurkič in Jože Jelerčič. Ker so tri ekipe — Škamperle C, Sokol B in Škamperle A — zabeležile isto število točk, je sodnik prisodil boljšo mesto Č ekipi svetoivanskega prosvetnega društva, ker so ti v drugem metu dosegli boljši rezultat. Ta ekipa je imela tudi smolo, ker ji zaradi prestopa zadnjega metalca, niso priznali zadnjih zadetkov.

Izidi tekmovanja v ruskem kegljanju, ki je bilo sinoči na stadionu «Prvi maj» in katerega se je udeležilo 11 od 15 prijavljenih ekip, je naslednje:

1. **SOKOL C** — Nabrežina 37 točk (Josip Širca, Josip Dobrila, Josip Grobiša)
2. ŠKAMPERLE C — Sv. Ivan — 35 (Lojze Abram, Emil Gombač, Niko Škamperle)
3. ŠKAMPERLE Č — Sv. Ivan — 28 (Olga Pavletič, Učo Jurkič, Jože Jelerčič)
4. SOKOL B — Nabrežina — 28 (Livio Lesica, Drago Širca, Elio Visintin)
5. ŠKAMPERLE A — Sv. Ivan — 28 (Silvij Kolombin, Ludvik Zajc, Emil Novak)
6. ŠKAMPERLE B — Sv. Ivan — 27 (Vid Pegan, Germano Fonda, Mario Barut)
7. SOKOL A — Nabrežina — 26 (Mario Pertot, Leopold Gruden, Emil Sedmak)
8. ŠKAMPERLE D — Sv. Ivan — 25 (Marko Lah, Pino Prelc, Sergij Udovič)
9. ČANKAR B — Št. Jakob — 22 (Drago Škrinjar, Emil Colja, Tončka Colja)
10. BREG B — dolinska občina — 21 (Mirko Bandi, Gorazd Kuret, Egidij Strnad)
11. BREG C — dolinska občina — 19 (Miran Kuret, Boris Berdon, Boris Zafran).

ODBOJKA

Drevi ob 21. BOR-CRDA C

Drevi ob 21. uri bo v telovadnici šole v Ul. Zandonai tekma odbojkarskega turnirja za pokal CRDA med Borom in C šesterko CRDA.

9. slovenske športne igre

V soboto «MED DVEMA OGNJEMA» za mladince in mladinke

V soboto 15. t.m. bo na igrišču Bora na stadionu «Prvi maj» z začetkom ob 14.30 tekmovanje za mladinke in mladince v igri Med dvema ognjema.

Mladinke se morajo zbrati na igrišču ob 14.15. Zbor mladincev pa bo ob 15.30. **Zamude ne bodo upoštevane. Ekipa, ki ne bo prisotna, bo zgubila za forfait.**

RAZPORED TEKEM

MLADINKE

BREG B — ČANKAR B
ČANKAR A — BREG C
ŠKAMPERLE A — ŠKAMPERLE C
ZMAGOVALEC I. TEKME — SOKOL A
ŠKAMPERLE B — ZMAG II. TEKME
SOKOL B — KRAS
ZMAGOVALEC III. TEKME — BREG A

MLADINCI

SOKOL A — BARKOVLJE
BREG A — SOKOL B
ŠKAMPERLE A — ŠKAMPERLE B
ZMAGOVALEC I. TEKME — KRA B
BREG B — KRAS A
ZMAGOVALEC II. TEKME — ČANKAR A
ZMAGOVALEC III. TEKME — BREG C
SODNIKI — Drašič, Morpurgo in Šušteršič
DELEGATI — Jurkič, Drašič, Morpurgo in Šušteršič

* * *

Za tekmovanje se je prijavilo 11 ekip mladink in enako število ekip mladincev. Skupno 179 tekmovalcev.

Navodila za planinsko orientacijski pohod SŠI

Udeležence POP opozarjamo, da se morajo zbrati v **nedeljo najkasneje ob 8. uri** zjutraj v prostorih Prosvetnega doma na Opčinah. Zamudniki ne bodo pripuščeni k tekmovanju. Vsaka ekipa naj prinese s seboj seznam tekmovalcev z označenim kapetanom moštva. V kolikor ima društvo več ekip naj bo poleg društvenega imena oznaka ekipe s črko (A, B, C itd.).

Vsaka ekipa mora imeti zemljevid - specialko področja «Poggioreale del Carso» Fo. 40A II S.O. 1:25.000. Brez te specialke ni mogoče tekmovati. V veliko pomoč bo tekmovalcem tudi zanesljiv kompas. Ekipa naj ima tudi pisalo, da si bo pred startom začrtala na specialki progo in nato pisala rešene naloge.

Vsak tekmovalec naj ima dobro obuvalo, ker precejšen del proge poteka po brezpotnem zemljišču, po gmajnah in gozdu. Tekmovalce tudi prosimo, naj oblečejo po možnosti oblačila, ki ne padajo v oči (zelenkasta, rjavkasta, temnejša) in ne živih barv svetla, rdeča, rumena itd.), ker sicer olajšajo nasprotnikovi ekipi, ki ji sledi iskanje poti, kajti upadljivo oblečene ekipe so daleč vidne. V primeru deževnega vremena naj vsakdo prinese s seboj dežni plašč in perilo, ter obutev, da se po tekmovanju preobleče in preobuje.

Vse udeležence opozarjamo, da ne bo smel noben tekmovalec zapustiti Prosvetnega doma, dokler ne pride na cilj zadnja ekipa. Ker bo tekmovanje trajalo (na progi) približno 3 do 4 ure, starti (predvidoma v petminutnih presledkih) pa bodo trajali približno dve uri in pol, se tekmovanje ne bo zaključilo pred tretjo ali četrto uro popoldne. Vsi udeleženci naj zato vzamejo s seboj zajetno malico, pijača pa bo na razpolago na startnem mestu. Ker tekmovanje v POP sloni na strogem spoštovanju pravil in tekmovalnih oznak ob progi, sporoča prireditelj, da bo vsako ugotovljeno malverzacijo kaznoval z diskvalifikacijo celotnega društva in ne samo prizadete ekipe. Ekipa, ki bi med tekmovanjem odstopila, se bo morala po najkrajši poti vrniti na startno mesto in to v najkrajšem času Vsa ostala navodila bodo dobili tekmovalci pred startom.

W. SOMERSET MAUGHAM 24.

ČUDOVITA ŽENSKA

Podal ji je glavnik in ona se je počesala z dolgimi potegljaji, nato si je nadela klobuk. Stal je zraven nje in čez ramena je videla njegov obraz z razžarjenimi modrimi očmi in v njih lahek nasmeh.

«Jaz pa sem vas imela za tako plašnega dečka,» je rekla njegovi podobi v ogledalu.

Tiho se je zasmejal.

«Kdaj vas bom lahko spet videl?»

«Mar želite, da se ponovno sestaneva?»

«Seveda.»

To bi bilo absurdno. Samo po sebi se razume, da še zdaleč nima nobenega pomena to, da se vnovič vidita. Nikakor mu ne bi smela dopustiti, da se do nje tako nesramno obnaša; vendar bi si ga rada vsaj za nekaj časa obdržala. Če bi ga surovo zavrnila, bi ji utegnil pripraviti še kakšne nevšečnosti.

«Poklicala vas bom po telefonu.»

«Prisežete.»

«Častna beseda.»

«Ne dopustite tega, da bi predolgo čakal.»

Kljub temu, da je želela oditi sama in še enkrat prebrati vizitke ob hišnih vratih, mladenič ni hotel odnehati, da je ne bi pospremil po stopnicah do taksija.

«Treba je,» si je mislila, «da zvem vsaj njegovo ime.» Toda za to ji ni dal priložnosti. Ko je taksi že odpeljal, se je zavalila v kot in se tresla od smeha.

«Posiljena, draga moja. Po predpisih posiljena. V mojih letih. In brez velikega otepavanja, kakor da gre za kakšno pocestnico.» Vse to se ji je zdelo kot kakšna komedija iz osemnajstega stoletja. «Morala bi biti kakšna sobarica z razpeto jopico in s tistimi komičnimi rečmi (kako se že imenujejo?), ki jih nosijo, da z njimi poudarjajo boke, pa še predpasnik in rutico okoli vratu.» V zameglenih spominih na Fraquhara in Goldsmitha je vredno obuditi spomin na dialog: «Fuj, milostljivi gospod, nesramno se je tako grdo poigravati s kmečko siroto. Kaj bo rekla gospa Abigal, žena vaše milosti, ako bo zvedela, da mi je brat vaše milosti vzel najdražje, kar ima dekle mojih let, nedolžnost. Oh, studite se mi, studite, sir.»

Ko je Julija prišla domov, jo je že pričakovala maserka. Gospodična Phillips in Evie sta se razburjeno pogovarjali.

«Kod vendar hodite, gospodična Lambert?» je vzkliknila Evie. «Zdi se mi, da ste pozabili na svoj popoldanski počitek.»

Julija je naglo vrgla s sebe dele obleke in jih s širokimi zamahi metala po sobi. Ko se je slekla, je skočila naga, kot od matere rojena, na posteljo, obstala nekaj trenutkov sključena, kakor Venera, ki se poraja iz pene, potem se je zleknila po postelji.

«Kaj se je zgodilo?» jo je vprašala Evie.

«Počutim se prijetno, to je vse.»

«Če bi se jaz tako obnašala, bi takoj rekli, da sem pijana.»

Medtem ji je gospodična Phillips začela masirati noge. Gladila jih je zelo nežno, da bi jih osvežila, a ne utrudila.

«Ko ste malo poprej tako vihrali,» ji je dejala, «se mi je zdelo, kakor da ste za dvajset let mlajši. Kako so vam blestele oči.»

«Takšne poklone, gospodična Phillips, morate prihraniti za mojega moža.» V sebi pa si je mislila: «Da, počutim se mlada, kakor dveletni otrok.»

Podobno je bilo tudi v gledališču. Njen partner Archie Dexter je prišel k njej v garderobo, da se o nečem pogovorita. Pravkar je končala s šminkanjem. Obstal je ves začuden.

«Torej, Julija, kaj je z vami danes? Tako ste ljubki in mladostni, kakor da vam je petindvajset let. Da, niti en dan starejša.»

«Ko ima neka ženska že šestnajstletnega sina, dragi moj, ne more biti več mlada. Kaj bi tajila? Štirideset jih je.»

«Še nikoli nisem opazil, da bi vam sijale oči s takim ognjem.»

Počutila se je v izredni formi. Komedija, ki so jo igrali, se je imenovala «Posip za obraz». Igrali so jo že več tednov, toda danes jo je Julija igrala tako kakor prvikrat. Bila je zares sijajna. Tudi v prizorih, kjer se poprej ni nihče smejal, se je gledališče treslo od smeha. Njen magnetski vpliv je prekril celo gledališče kakor snop čudežnih žarkov. Michael je slučajno gledal dve zadnji dejanji iz svojega kotička v loži. Po predstavi je prišel v njeno garderobo.

«Šepetalec pravi, da je bila danes predstava daljša za devet minut. Toliko je bilo smeha.»

«Sedemkrat so me klicali pred zastor. Mislila sem že, da občinstvo sploh ne bo več nehalo ploskati.»

«Hvala za uspeh gre edino in samo tebi, draga. Nihče na vsem svetu te vloge ne bi bolje odigral, kakor si jo ti nocoj.»

«Moram ti priznati, da sem se tudi sama zabavala. Toda kaj je za večerjo? Ježeš, kako sem lačna.»

«Jetrca s čebulo.»

«Čudovito!» Roke mu je ovila okrog vratu in ga poljubila. «Strašno rada imam jetrca s čebulo. O, Michael, če me samo malce ljubiš, če je v tvojem krutem srcu samo iskrica nežnosti do mene, mi boš dovolil, da popijem steklenico piva.»

«Julija!»

«Samo danes. Ne zgodi se pogosto, da te nečesa prosim.»

«No, naj bo. Po tvoji nocojšnji igri ti ne morem odbiti nobene prošnje. Toda bog mi je priča, da bom jutri nahujskal proti tebi gospodično Phillips.»

XII.

Ko se je Julija znašla v postelji in so njene noge začutile prijetno toplino termovke, se je prepustila veselemu beganju z očmi po sobi, po njeni rožnatomodri sobi z zlatimi angelci nad toaletno mizico. Vzdihovala je od zadovoljstva in premišljevala, kako je to njeno doživetje bilo «a la madame de Pompadour». Kljub temu, da je bila popolnoma budna, je ugasila luč, vendar bi bila najraje odšla h Quagu, da bi plesala, toda ne z Michaelom; plesati bi hotela z Ludvikom XV. ali Ludvikom Bavarskim ali z Alfredom Mussetom. Da, Clairon in ples v Operi... Spomnila se je miniature, ki ji jo je daroval Charles. Vsekakor, počutila se je izredno. Take pustolovščine že ni doživela več let. Zadnjikrat pred osmimi leti. To je bila sicer samo nočna epizoda, ki se ji je morala očitno studiti. Moj bog, koliko strahu je morala preživeti po tistem doživetju, vendar se je morala vselej nasmehniti, kadar se ga je spomnila.

Podoben je bil današnjemu; zgodilo se je povsem slučajno. Že dolgo je igrala brez slehernega odmora in nadvse je bila potrebna počitka. Komedija, ki je bila že precej časa na sporedu, je nehala privlačevati občinstvo. Pravkar bi bila morala začeti z vajami za novo delo, ko se je Michaelu ponudila priložnost, da je za šest tednov oddal gledališče v najem neki francoski igralski skupini. To je bila za Julijo sijajna priložnost, da nekam odpotuje in se odpočije. Dolly je bila za zimske dni najela v Cannesu hišico in zdaj je Julijo povabila k sebi. Nemudoma se je odpravila na pot in ker je bilo tik pred velikonočnimi prazniki, so bili vsi vlaki proti jugu tako zasedeni, da nikakor ni mogla dobiti prostora v spalnem vagonu. Pri potovalni agenciji so jo vneto prepričevali, da ga bo od Pariza naprej za gotovo dobila.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 - Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1, II. Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir celoletna 7 700 lir — SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 503-3-85 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst